

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona
Egy órára ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy órára ..... 2 k. 40 f.

HIRDETESEK:

6-basásos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitlőr hora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, október 7.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Vigasztalan állapotok.

A kiegyezés krízise.

Az aradi gyásznapi.

Csanádmegyei közgyűlés.

Zola temetése.

Iskolatársak találkozása.

A főispán és a polgármester.

Weitzer János halála.

Szűret előtt.

Székháms báró.

Az aradi vesztőhelyen. Irta: Varságh János.

Az övegy spanyol királyné regénye.

Tárca: Requiem. Irta: Bartók Lajos. — Dohányzó hölgyek.

Vigasztalan állapotok.

Arad, október 6.

Közel egy félevesi pihenő után végre megnyílik most kedden ismét az országgyűlés; a magyar nemzet vegyes érzelmeikkel tekint törvényhozásának ez enerált szervére, mert az igazat megvallva, semmi olyast nem remél tőle, a mi a közéletünk végzetes hanyatlását csak ideig-óráig is feltartóztatná. A balvégzet engesztelhetetlen következetessége, mellyel az utóbbi lustrumban nemzeti létünket minden téren lejtőre szorítja, semmit se engedett szigorából, és úgy látszik, hogy a szaporodó bajjal és torló veszedelemmel szemben egyaránt nő a nemzetnek nem az ellentálló ereje, hanem a — resignációja. E következetes balvégzet démoni maliciája látszik megnyilatkozni

abban az ominózus ötletében, hogy a nemzeti nagyság örök életű dicsőségére épült nagyszabású fényes palotába dekadens parlamentarizmusunknak legsiralmasabb képvisellete tartsa bevonulását és abban üléseit.

Még soha nem volt Magyarország oly közel ahhoz, hogy a Deák-féle alkotmány keretén belül a lehető legnagyobb gazdasági és politikai önállósághoz jusson, hogy megmeneküljön attól az alárendelt gyarmati viszonytól, melyben Ausztria részéről állandó kizsákmányolás tárgya, hogy önálló gazdasági helyzetében, önálló külkereskedelmi képvisellete révén független államisága teljesen érvényesüljön, hogy végül a magyar polgárok százezrei, kik a földkerekségnek immár minden zugában küzdenek a létért, a magyar állam közegeinél nyerjenek oltalmat és tanácsot és ne legyenek a nyelvükön nem értő osztrák alkalmazottak könyörtelen elbánásának kitéve, kik gyűlölik a magyart azért, mert magyar. A legutolsó kis Balkán államocskának megvan e joga, föl lett ez a mi közösügyes alkotmányunkban is tartva, és most, midőn a nagy vívmány elérésére nem kellene egyebet tennünk, mint magunkat szigorúan a törvényhez alkalmaznunk, és annak betűszerinti végrehajtásához ragaszkodnunk: most beadjuk a derekunkat, a döntést egyik évről a másikra halasztjuk, paktálunk, formulázunk, a mig kereskedelmünk, iparunk, hitelünk tönkre nem megy, mig az osztrák fölünk kere-

kedik, mig a kormány az inaszakadtá lett parlamentben többé támaszt nem talál, s az életerőnk felemésztő közös háztartás föltételeit elfogadni kénytelen úgy, a hogyan azokat Bécsben diktálják.

A nemzet ugyan fölbredett lethargiájából, mintha ösztönszerűleg érezte volna, hogy anyagi jólétének és szabadságának biztosítékai mennek veszendőbe; törvényhatóságok, kis- és nagy községek, népgyűlések, kereskedelmi kamarák, ipartestületek egymásután sürgetik az önálló vámterület felállítását, de a parlamenti pártok fölül nem hallatszik a buzdító viszhang, a mint a nép szava a cifra palota vastag aranyozásain és márványfalain most sem fog áthallatszani.

Ezt a jámbor, ezt a légynek sem ártó parlamentet haza küldték még a levélfakadás idején, hogy most a lombhulláskor üljön ismét össze; szüneteltették a törvényhozás munkáját a legnagyobb munkaidőben; miért? Hogy a képviselők a kiegyezés fölötti meddő és kínos alkudozásokba be ne ártsák magukat? Főlöleges félelem. A parlamentben ép oly kevés veszedelmet okozott volna a kezes ellenzék, mint a mily okosan viselte magát otthon, választói között, hol ugyancsak nem nagyon erőltette meg magát a gazdasági és politikai önállóságra törő mozgalmak szervezése és vezetésében. Most is, hogy valamit tenni láttassék, mérges sérelmi ügyeket készöl napirendre hozni, s félő, hogy a nagy lármából nem fog kihallatszani,

TARCA

Requiem.

(Arad, október 6.)

A gyászünnepeyre írta és elmondta: Bartók Lajos.

Örök nyugalmat adj a vértanuknak,
Mindenható szabadság Istene!
Im ajkaink viharként égre zúgnak,
S szívből mintha bosszút dörögne . . .
De mély alázattal omlunk elébed,
Előtte a legyászosb ravatalnak:
A hősöknek, kiket hóhér kivégzett,
A vértanuknak adj örök nyugalmat!

Egy egész ország itt a ravatal,
S egy Golgotha a hármabérc hazája,
S keresztet helyett, a hit sugarival,
Keresztjök, a bitó ültetve rája!
Értök sir a szél, mely szállt zászlaira,
Értök hull a föld könnyűje, a harmat,
Mert orvul ontott drága vérük' itta . . .
A vértanuknak adj örök nyugalmat!

Min' bércről-bércre száll a nap sugára,
Rohantak győzelemről-győzelemre.
Kardjok arkangyalé, sátna vágva,
Szent zászlajokról honszereimök lenge.

Gyávan futott meg a halál előttek,
Hisz ők voltak vezéri a magyarnak,
S ármányba fojtá a gázság a dicsőket . . .
A vértanuknak adj örök nyugalmat!

Nem elég gyóznunk hát hitért, honért,
Meghalni kell! Nem csak hős: vértanu kell!
Szent fiad is keresztben onta vért,
Mégváltást így jelent a szomorú jel!
S bakókat küld a zsarnok megázva,
A hősök ellen, kik gyóznak, vagy halnak.
S ott várt e bitófák Kalváriája . . .
A vértanuknak adj örök nyugalmat!

Oh bosszuálló Isten! láttad-e
Egy nemzet vesztét, ország gyilkosát!
Fegyverét törte, s ön-éltét vevé
A hon védője, — szégyenét ne lássák! . . .
Gyóztos zászlók nem harcban elragadva,
Vezérek vesztőhelyre haladnak . . .
Te türtél, nézvén megkínzott fiadra . . .
A vértanuknak adj örök nyugalmat!

Bérenc bakók gyóznak félisteninken,
Egy, mint fiad, bitóját maga hordja . . .
S nézd, tizenhárom oroszlan bilincsen . . .
Miként cirkuszba, a cézári szolga.
A koponyák hegyére, veszni üzi,
Mert ők hitet, hazát meg nem tagadtak.

Ott fognak vérben porba hullni, — függni! . . .
A vértanuknak még ne adj nyugalmat!

Támaszd fel, oh! s adj nekik örök éltet,
Mert még nem él, melyert haltak, hazájok!
Ítélet volt . . . de utolsó ítélet
Legyen, üdv, jóknak, gonoszoknak átok!
Hősök ege, csillagrajokkal ékes,
Nyiljék meg, s utján a szellem hadaknak
Ők jöjenek, bírók végszámvetéshez! . . .
A vértanuknak még ne adj nyugalmat!

Támaszd föl, addig úgy sincs nyugodalmok!
És visszatért zászlóink repülése,
Melytől rémülten hal szörnyet a zsarnok,
Fessen kezökben szívárványt az égen.
S a gyász s emlékezés szent városa
Legyen feltámadásnak s diadalnak
Örök lámpával fénylő temploma! . . .
A vértanuknak még ne adj nyugalmat!

Hozzák a megváltást, a szabadságot
Dicsőségében égből vissza földre!
Szent koronánk ragyogjon áldva rájuk,
Mint a hon napja dicsfényes fejökre!
Tedeum zengjen s imánk végire:
„Előre!” zengjék mint áment az ajkak! . . .
Mindenható szabadság Istene,
A vértanuknak adj örök nyugalmat!

midőn a nemzet legvitálisabb jogait elpaktálják és elformulazzák.

Különbén iszen majd meglátjuk. Lehet hogy jobbnak bizonyul az újra egybegyült parlament a — hírénel? nem, a hírére rászolgált, hanem hogy tán jobbnak bizonyul, mint a milyen eddig volt; tán életet, lelket ver bele az ország minden részéből felhangzó riadalom, tán győzni fog az opportunizmoson az erkölcsi bátorság, az önérdéken a közérdek, az ingadozó gyöngeségen a szilárd jellemesség, a pártcélok felett a közcélok érdeke.

Talán úgy lesz. Volt rá eset a históriában, hogy az idő hirtelen megtermékenyült, a hálósipka sisakká edződött s a nyulak oroszlanokká váltak. Talán most is megérjük e csodát, és az országházban a revízió sürgetése, az agrár érdekek ápolása, az apró sérelmek hánytorgatása, a kormánynak minden áron való támogatása és saját becses énjöknek állandó személfartása helyett képviselőink a gazdasági különválás kínálkozó alkalmát fogják megragadni és az ország önállóságának kivívására törekedni.

Ha ezt nem teszik, akkor hadd repedezzen tovább az a műmárvány, mert hiszen több is elvész, a mi hosszú, a mi minden áron fenntartandó s megőrzendő békénk Mohácsánál.

A Reichsrath összeül A K. u. K. *korrespondens-bureau* jelenti, hogy a bécsi tartománygyűlést legközelebb összehívják.

A kiegyezés krízise.

(Lemondási hírek.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 6

A kiegyezési tárgyalásokról jött mai táviratok szerint ugyancsak kiélesedett a helyzet a két kormány között s már ebből is tudható, hogy még mindig nincs végleges eredmény! Ma már erősen elterjedt a budapesti börzén az a hír, hogy *Szell* Kálmán miniszterelnök lemondott.

Ma távirataink ezek:

Budapest, október 6.

A *N. F. P.* értesülése szerint a helyzet rendkívül komoly. A nehézségek a gazdasági kiegyezésre vonatkoznak, mert a vámtarifa már el van intézve. *Szell* Kálmán miniszterelnök csak rövid ideig marad Bécsben; a tárgyalás megszakításáról nem lehet szó, bár az is *ki van zárva*, hogy a király hatalmi szavával véget vehessen a feszült viszonyoknak, mert az elintézésre váró kérdések olyanok, hogy a két kormány nem is fordulhat a koronához eldöntésük végett. A király csak úgy léphet közbe, hogy a két kormányt rábírja a tárgyalások fonalának újra felvételére.

A félhivatalos *B. T.* a mai napon történekről a következő jelentést adta ki:

A magyar miniszterelnökségi palotában ma délelőtt újra fölvetett kiegyezési tárgyalások, a melyeken a két miniszterelnökön kívül a kiegyezésnél érdekelt szakminiszterek is résztvettek, rövid déli szünet kivételével napestig tartottak s újra sikerült egynéhány lényeges, névszerint az autonóm vámtarifa és a végrehajtási törvény körében mutatkozott differenciát kiegyenlíteni. A szakelődök a mai tárgyalások emez eredményét az illető javaslatok szövegébe be fogják illeszteni. A tárgyalások végleges befejezése azonban ezuttal nem sikerült. Az osztrák miniszterek ma visszatértek Bécsbe. *Körber* dr. osztrák miniszterelnök holnap előreláthatólag jelentést fog tenni a *Felségének* a mai tárgyalás eredményéről; ugyane célból *Szell* Kálmán miniszterelnök holnap Bécsbe utazik.

Egy másik félhivatalos ujság, a *Magyar Távirati Iroda* a következőket jelenti:

A budavári miniszterelnöki palotában a mai egész napon át tartó konferencia volt a kiegyezés még vitás anyagának rendezése tárgyában. A tanácskozásban osztrák részről *Körber* Ernő dr. osztrák miniszterelnök, *Call* báró kereskedelmi miniszter, *Giovanelli* földművelésügyi miniszter és *Böhm-Bawerk* pénzügyminiszter; továbbá *Roessler* és *Stibral* szakosztályfőnökök, mint szakreferensek, magyar részről *Szell* Kálmán miniszterelnök, *Láng* Lajos kereskedelmi miniszter, *Darányi* Ignác földmive-

lésügyi miniszter és *Lukács* Gyula pénzügyminiszter, továbbá *Biró* Tamás, *Andreánszky* báró és *Ottlik* miniszteri tanácsosok, mint szakreferensek vettek részt. A tanácskozás folyamán számos fennforgott differenciát véglegesen rendeztek és most már a szakelődök földadata lesz, hogy e megállapodások értelmében az autonóm tarifa tervezetét és a végrehajtási törvény javaslatot módosítsák. Több más nézeteltérés tekintetében azonban megállapodásra jutni nem sikerült. Az osztrák kormány tagjai még ma este elutaztak. *Szell* Kálmán miniszterelnök a felségnek való jelentéssel céljából holnap szinten Bécsbe utazik.

Az a Budapest és Bécsben elterjedt hír, mintha az egyik miniszterelnök beadta volna lemondását, — *valótlan*.

A *M. Sz.* holnapi száma állítólag beavatott forrásból tudni véli, hogy a *kiegyezés elkészült* s *Szell* azért utazott Bécsbe, hogy véglegesítse a tárgyalás eredményét. Szerinte az új kiegyezés 1905-től 1912-ig lenne érvényes.

Az aradi gyásznapi.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 6.

A szomorú őszi időnek fekete napja október hatodika. A sokat emlegetett fátyol, a feledésé, bár ötvenhárom esztendő óta szövődik, nem elég sűrű arra, hogy át ne lássuk rajta az elmúltakat. Látjuk még mindig s mikor a jobb jövődő ragyog felénk, egyben könyg gyül a szemünkbe. A Hungária ércalakja áldva tartja koszoruját, de a kiengesztelés jelképe előtt, amint ott a szobor lábánál állottunk, nem tudtuk feledni a mult keserűségét, — a mai napon legalább nem.

Amint elhervadnak a hősök emlékére hozott virágok, a fájdalom megenyhül. De a mai napon haborog a lelkünk. S erre a fájdalomra, erre a fekete napra, szükségünk van egyszer egy esztendőben.

A Hungária alakja előtt s a hősök kivégzését jelző oszlopnál emlékezett ma Arad. Az ünnepély kegyeletes volt, sőt

Dohányozó hölgyek.

Egy angol statisztikus, aki pártfogásába veszi a dohányzó hölgyeket, kisütötte, hogy Angliában, Franciaországban, Hollandiában, Írlandban, Svédországban három negyed része a női nemnek, Németországban, Magyarországon, Ausztriában, Olaszországban stb. két ötöd része dohányzik, ez oly statisztika, hogy most már e tekintetben gondoskodni kellene az u. azó hölgyek kényelméről is. Az angol vasutakhoz került is már kérvény, hogy rendezzenek be dohányzó szakaszokat hölgyek számára. Megelőzte ezt az a kérvény, amely a francia vasutakat kérte meg ugyanerre s tekintve, hogy a szenvedélyes dohányos, legyen az férfi vagy nő, éppen az utazás alkalmával nélkülözi a dohányzást, úgy lehet, már csak idők kérdése s valamelyik vasutársaság csak eleget tesz a modern nő kérelmének.

Nálunk is mindinkább lábrakapott ez a „szokás” vagy szenvedély? De én Istenem! Ha azt halljuk mindig a férfiakról, milyen egészen más szinten látják a világot egy jószimellett varsmennyi illuziót tud felkelteni egy finom cigaretta füstje, nem csoda, ha mindezeket a gyönyöröket a hölgyeink is vágnak megismerni. A román hölgyekről a statisztikus ur ugylátszik megelégedett, pedig Franciaországban kívül talán éppen a szomszédos Romániából került el hozzánk ez a most már általános szokás. Bukaresti, de egyáltalán akárki romániai hölgyet lehetetlen elképzelni másképen, mint egy esetleg maga sodorta finom cigaretta mellett.

Utánok alighanem mindjárt az orosz nő következik. Egész nyugodt lélekkel lehet állítani, hogy az orosz arisztokráciának óhatoda szenvedélyes dohányos és nem szorítkoznak csupán a cigarettára, hanem jó erős szivarokat is elszívják, ami talán mégis csak a női báj rovására történik. *Woronzow* Dimitri hercegné a legerősebb havanna szivarokat szívja. *Mellin* hercegné regálitást szí. *Latusov* hercegné és *Urusov* hercegné arról híres, hogy mindkettő a legerősebb dohánynyal megtöltött pipáját szíjja. A nagyhercegnék kivétel nélkül s az özvegy czárné is mind szenvedélyes dohányos.

A mostani cárné gyűlöli a hölgyeinek ezt a szenvedélyét és ki is adta a szigorú rendeletet a dohányzás ellen, amit II. Miklós cár olyformán módosított, hogy csak a nyilvánosság előtt való szolgálataik közben tiltja meg nekik a dohányzást s él Oroszországban a remény, hogy a cárnét rábírhatják a cigarettázásra, mint ahogy ezt *Krisztina* spanyol özvegy királynéval tették.

Amikor *Alfonzo* haza vitte ifju kedvesét, a fiatal királyné legnagyobb rémületére csupa nikotinos udvarhölgyet lelt. Rábirta nyomban királyi férjét, hogy tiltsa el a palotában való dohányzást. Ez megtörtént s két hónap mulva a király megvallotta ifju hitvesének, hogy lehetetlen a rangos családok köréből udvarhölgyekre szert tenni, mert semmiesetre sem akar nak lemondani a „papelitos”-okról, amelyeket oly kecsesen tud a spanyol nő sodorni. Ma az özvegy királyné is cigarettázik, bár azt mondják, hogy a fia *XIII. Alfonzo* kedvéért szokta meg, aki szenvedélyes dohányzó.

Madridban nyilvánosan dohányoznak a hölgyek és ak. öt órakor a *Corson* sétán, a legelőkelőbb hölgyeket is láthatja cigarettázni. S fogatában a tüzes szemü sennorita egész nyugodtan elszívja a „papelito”-ját, anélkül, hogy ezzel a legcsekélyebb feltűnést kelteni.

Franciaországban már évszázadok óta vannak dohányzó hölgyek. XIV. Lajos idejében az volt a divat, hogy hosszú száru pipából dohányoztak a szépnem képviselői. Most a cigaretták s a szivar járja. II. Napoleon idején *Eugénia* császárné nemcsak a divatban, de a dohányzásban is előljárt. Naponta elszítt vagy tíz cigarettát, (ami nem is sok) s a női környezete túltett rajta.

Lady Campbell, a női dohányosok e harcosa azt mondja: „A dohányozás a legjobb mód a nők izgatott idegeinek a lecsillapítására. Alig szállnak fel a legelső füstfelhőcskék, nyomban bekövetkezik a kellemes érzés s szerint, ahogy a mesterséges felhők sűrűsödnek, beáll a kedélynek a bölcs nyugalma és jogaiba lép a jókedv.”

Lady Russel, a nemrégén kénejjüségért elítélt *Lord Russel*nak a felesége, szintén erőlyes védelmezője a dohányzó hölgyeknek. Szerinte a fiatal leány, aki cigarettával jó a férfi elé, ezt sohasem fogja elijeszteni, hanem csak kellemessé lesz rá nézve, ha ugyan van a férfiben szellem, a jólét, tréfa és pikantéria iránt való érzék. Azt mondja *lady*, hogy a dohányzó nő sohasem veszekedő természetű, mindig jókedvű és kedélyes. Így aztán Angliában a minden osztályu és rangu asszonyok és lá-

mintha a szokottnál erősebb érzés fogta volna el a sziveket, mint más alkalomkor. Az ünnepély maga is különösen impozáns volt, a szobor előtti keret, a külsőségeiben beszélt kegyelettel megfelelőbb s ehhez járult *Bartók* Lajos költőnek személyes közreműködése, valamint a nagyszámban egybesereglett közönség.

Az ünnepély lefolyása a következő volt:

A felvonulás.

Röggel kilenc órakor gyülekezett a közönség a városháza előtti téren. Itt jelentek meg a hatóságok, testületek, egyesületek, a tanuló ifjuság, kiket *Kovács* Vince, az ünnepély rendezősége állított rendbe a felvonuláshoz.

A városházától az *Andrássy*-téren végig vonult a menet. Előtt öt lovas herold haladt, *Káldy* Gyula gyászindulóját fújva. Majd a küldöttségek hosszú sora következett. A menet közepén *Csák* Ciriák dr. rendfőnök haladt baldachin alatt a minorita rendház tagjaival.

Ott volt *Urbán* Iván főispán, *Institóris* Kálmán polgármester, *Dálnoki-Nagy* Lajos alispán, *Salacz* Gyula és *Barabás* Béla dr. országgyűlési képviselők, *Varjassy* Lajos helyettes polgármester, *Kristyóry* János, a kereskedelmi és iparkamara elnöke, *Marschall* Lajos dr. és *Edvi-Ilés* László kamarai titkárok, *Rosenberg* Sándor dr. főrabbi, *Reicher* Károly, *Nachtnébel* Gyula, *Boros* Iván, *Lócs* Rezső, mint a város és megye képviselői, *Simay* István elnök vezetésével az öreg hanvédek, majd a hivatalok, testületek, egyesületek, kereskedők, iparosok, a budapesti egyetemi és műegyetemi kör küldöttségének tagjai, a tanuló ifjuság nagy tömege folytatták a menetet, melyet óriási közönség követett. Az *Andrássy*-uton végig vonuló ünneplők útját az egyesületek sok színű zászlóval jelezték.

A szobornál.

A vértanuk szobra előtt hatalmas sátor állott, melyet fekete leplekkel, gyászlobogókkal díszítettek. A sátor oszlopaire tölgyleveléből font girlandok kusztak, s két füzér. felemelkedve a sátor tetején, felfutott egészen a szobor tetején álló Hungária koszorújába. Mintha összekötötte volna a földet az eszémnyiséggel, olyan hatást tett ez a két zöldből font ívezet. A sátor előtt

nyok közt azokat számlálják, akik nem dohányoznak.

Ha igaz, úgy a királyi vérből származott hölgyek közt legszenvedélyesebb dohányos *Lónyay* Elemérné grófné és *Köburg* Lujza hercegasszony.

Minden nemzet művésznői közt találunk szenvedélyes dohányosokat. *Sarah Bernhardt* azt mondja, hogyha a nő dohányozik, csak újabb oldalról mutatja be bájosságát a férfiaknak. *Yvette Guilbert* szerint a dohányzás szükséges elsőbbség: hogy elűzzük vele a férfiak bogarait, másodsorban, hogy bebizonyítsuk: értünk mi is hozzá, hogy kell megcsinálnunk, hogy füstbe menjen minden. *Rejane* asszony nem tudja megérteni, hogy vannak emberek, akik megakadnak azon, ha a nő is pompásnak találja a cigaretta ízét. Csipősen megjegyzi, hogy első sorban azok a hölgyek ellenesek a cigarettának, akik vagy nagyon öregek ahhoz, hogy kecsesen elszívassanak egy cigarettát, vagy már a dohánynak csak a szagára is nyöszörögve hívják segítségül valamelyik szentjüket.

A mi hölgyeink, talán bele nem számítva a csekély kivételt, nyilvános helyen alig dohányoznak. Am aki betoppan valamely női szentélybe, ahol egynehány előkelőbb hölgye a társaságnak ül együtt egy kis bizalmas terefere céljából, az meggyőződhetik arról, hogy a dohányzó nagyvilági hölgyek között a magyar ur nők méltán foglalhatnak helyet, de bármennyire hódolnak is ennek a szenvedélynek az asszonyok, a fiatal leányokat távol tudják tartani tőle és ez az érdemük.

tizenhárom póznán áldozati tűz égett, minden vértanú emlékeért egy; s a tizenhárom tűz gomolygó füstje egybeömölve szállott mint egy gyászfátyol fel a magasba, az ég felé.

Béna, a sátorban gyertyákkal körülvevő ravatal állott, tovább pedig oltár. A sátor méltó gyászpompájáról *Csutak* Károly temetésrendező intézete gondoskodott, *Simalya* Károly vezetésével, míg az oltárt *Gásza* Béla buzgósága állította fel.

Mikor a közönség elfoglalta a Szabadságtér, az oltár előtt *Csák* Ciriák dr. minorita rendfőnök gyászistentiszteletet tartott nagy papi segédlet mellett. A mise alatt az *aradi dalegyesület* meghatóan szép rekviemet énekelt, melyet *Sperber* Frigyes zenetanár irt erre az alkalomra. A gyönyörű zenei művet a dalegyesület erős kara pompás előadásában hallottuk, s ezzel újból kiérdemelte az elismerést, melyre ez a jeles erőkből összeállított egyesület már számos alkalommal részolgált. A dicséret mindenekelőtt *Sperber* Frigyes karmestert illeti meg. A mise után az *aradi tanítóképző-intézet ifjusága* énekelte el precízen, szépen a „Nemzeti ima” című dalt, *Zoltay* Mátyás tanár vezetésével. Most az előtérben felállított szószékre fellépett *Bartók* Lajos, a Kisfaludy-társaság alelnöke, a jeles költő s elszavalta magas szárnyalású, hol meghatottságot, hol megtűztes lelkesedést kelző költeményét. (A verset lapunk tárcarovatában közöljük)

Az ünnepi beszéd.

Ezután következett az ünnepi beszéd, melyet *Varjassy* Lajos helyettes-polgármester tartott. A beszéd, melynek poétikus ereje és lendülete mindenkit elragadott, a következő:

Tisztelt közönség!

Néhány nap előtt a magyar nemzet millióinak ajkáról hálaima emelkedett az Égek urához, a véghetetlen jószág, a véghetetlen bölcsesség akaratát, hogy egy évszázad előtt hazánk borús egén jelent meg az a lángoló elme, melynek fénye, melynek melege egy elorvasztott nemzetnek adott életerőt, az életerőnek akaratát, az akaratnak önfeláldozást.

Az önfeláldozás nyomán diadalok keltek, diadalok, melyeket csodálat a világ, melyek szétmorzsolták a százados bilincsek vasát, melyek mint dühöngő földrengés mindent a mi korhadt, mindent a mit jog és igazság ellenére emberi erőszak alkotott, halomra vetettek.

Elméjének, szónoklatának, tudásának hatalma s honvédő seregünk harci babéra a nemzet akaratát diadalra vezette. A független magyar állam oszlopai nőttek, majd megintogva az északi zivatar rohamo hullámaiba merültek.

Tüntek évek, tüntek évtizedek; a zsarnok önkény-uralom hatalma Szadova térségein sirba hanyatlott.

A sírdomb tetején az osztrák rémuralom kicsorbult pallosa, miként kereszt, a földre leszúrva áll; ha szellő érinti sugja, ha vihar érinti menydörgi: „El magyar, all Buda még, a mult csak példa legyen most”.

E nagy temetés után a sötét fellegek hazánk egéről letüntek; derű mosolygott reánk s a verőfény sugárinál uralkodónk jó sága, uralkodónk bölcsessége, mint ragyogó szírvány, az engesztelődés gloriájaképen állott egünkön.

Nem sötét éj csendjében remegve közelg ma már sirotokhoz a zokogó honszerelme-dicső Tizenhárom.

Nem, nem, fényben, ünnepi mezben jövőnk hangos ajakkal mondani imát lelki üdvötkéért.

Nem emlékmű, oltár ma ez az ércszobor, melynek számolyán egy nemzet imával ajkán térdre leborul.

Ötvenhárom év előtt az ég a poklokkal harcban állott biztosan, hogy az Égek ura, diadalmas vezérek, magához szólított benneket.

Nevetek élni fog, mint az apostolok neve időtlen-időig s ha letűnnek nemzetünk, mint mythoszi hősök honszerető ifjaknak örökön-örökké példája maradtok.

Ime itt a babér! s ha letépték egykor diadalmas homlokotokról, sirotokon kiujul, s majdan eszmétek győzelmi ünnepén, sirotok bokrairól fon égi áldozatul koszorút hálás nemzetetek.

Arad sz. kir. város közönségének nevében az oltár talpazatára helyezem e koszorút!

A szobor megkoszoruzása.

Erre *Bihari* Jenő, a budapesti egyetemi kör, majd *Morelli* Ferenc a műegyetemi ifjak kiküldöttei tartottak lelkes beszédeket, s megkoszorúzták a szobrot.

Zilahy Gyula, az aradi nemzeti s zínház igazgatója megragadó, hávvel teli előadásban szavaita el ifj. *Abrányi* Kornél alkalmi költeményét.

Utána *Csiky* László a szintársulat nevében helyezett babérkoszorút az emlékre s a kegyeletes tényt szívből fakadt szavakkal kíséerte.

Koszorút küldtek még a vértanuk szobrára *Damjanich* János tábornok özvegye, továbbá *Helvey* Laura a Nemzeti színház és *Rózsa* Lili az aradi szintársulat művésznője.

A vesztőhelyen.

A szobortól a közönség kiment a vesztőhelyre, hol az ünnep második része folyt le. A szomorú esemény színhelyét jelző oszlop környékét nagy néptömeg lepte el. Fenn a köoszlop előtt egymásután jelentek meg a különböző intézetek, testületek küldöttei koszorúikkal.

Aliquander Odön a nagyváradai jogakadémia hallgatói nevében hazafias beszéd kíséretében tette le koszorúját. *Bischotha* Gábor műegyetemi hallgató alkalmi költeményt szavalt el nagy hatást keltve. *Nidodém* János az eperjesi jogakadémia nevében remek ezüstkoszorút tett az emlékoszlopra.

Majd *Abaffy* Emil az aradvárosi polgári fiu-iskola, *Kronstein* Károly a főgimnázium, *Deák* Dezső a tanítóképző intézet, *Brod* Dezső a főreáliskola, *Hambeck* Lajos a felső kereskedelmi iskola ifjusága nevében tették le koszorúikat.

Lelkes beszédet tartott az iparos ifjuság nevében *Sin* Gyula kovács segéd. Ezután pedig a tanítóképző intézet énekkara zárta be az ünnepélyt.

A színház ünnepe.

A kegyeletes megemlékezést este az aradi nemzeti színház vette át, mely a gyászünnep alkalmából diszlocadást tartott,

A zenekar ünnepi nyitánya után, melylyel *Orbán* Árpád karmester vezetése mellett remekelt a zenekar, *Bartók* Lajos elszavalta alkalmi költeményét, melynek hazafias hangulata és költői szépségei nem tévesztették el hatásukat.

A *némaképletek* sorozata következett ezután: október 6, a talpra magyar, a szabadsajtó, a toborzás, *Piski* ostroma, *Bem* apó, a Hungária jelentek meg egymásután.

A *Petőfy* ébredése című dramolet, melyet *Zilahy* Gyula és *Gödz* Aranka adtak elő, megkapta a közönséget.

A sort *látományok* követték. A vértanuk, a vesztőhely, a gyászoló Hungária, *Battbyányi*, majd a tizenhárom kivégeztetése tüntek fel a színpadon.

Végezetül *Budavár bevételét* ábrázoló nagy *némaképlet* gyönyörködtette a közönséget.

A rövidebb szabott előadás szép diszletei, melyek *Végh* István festőt dicsérik, nagyban emelték a hatást.

A főváros ünnepe.

— Távirat. —

Az aradi gyásznapi évfordulóját kegyelettel ünnepelte ma meg a főváros hazafias közönsége. Az ünnep a Ferenc-rendiek belvárosi templomában folyt le, a hol reggel kilenc órakor gyászmisét mondtak *Batthyány* Lajos gróf, a vértanu miniszterelnök lelkiüdvéért.

Tíz órakor volt a gyászistentisztelet, a melyre a templomot gyászpompával ékesítették. A főszentélyben állott a ravatal, melyet Magyarország címere és az aradi tizenhárom vértanu arcképe díszített. A ravatal két oldalán öreg 48 as honvédek állottak diszorséget. A templom zsufolásig megtelt közönséggel.

Az első padosorokban ültek: *Damjanich* János özvegye, *Csatáry* Lajos és *Borszék* Soma min. tanácsosok *Rákosi* Viktor és *Gabányi* Miklós orsz. képviselők, *Hermann* Ottó, *Lakatos* Miklós, *Magyarab* ezredes, *Bertis* őrnagy, *Bellaágh* Imre megyei főügyész, *Pántos* Bél., *Szentimrey* Kálmán, a honvéd menedékház főparancsnoka, *Mikár* Zsigmond, a honvéd egyesület főjegyzője, a központi honvéd választmány tagjai és a honvéd menedékház összes tagjai teljes díszben. Képviselve voltak a fővárosnak összes függetlenségi körei. Az egyetemi ifjúság, mely máskor mindig zászló alatt vonult föl, az idén elmaradt.

A gyászmisét a főoltárnál *Horváth* Jusztin Ferenc rendi házfőnök celebrálta. Misa alatt a templomi énekkar régi magyar egyházi dalokat énekelt. Tizenegykor ért véget a mise, a mely után a Kossuth Lajos-utcában nagy közönség nézte az öreg honvédek elvonulását.

Csanádmegye közgyűlése.

(A jövő évi költségvetés. — A félszázalékos pótdó és a magyar-bánhegyesi plébános. — A makói vashid. — Választások. — Új közkórház Makón. — Puszták a levegőben.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Makó, október 6.

Ez évben utolsó évnegyedes rendes közgyűlést ma délelőtt kezdte meg Csanádmegye törvényhatósági bizottsága. Furcsa, hogy ezt épen október 6-án, az egész ország nemzeti gyásznapián tette. A közgyűlésen nem nagy számmal vettek részt a törvényhatóság tagjai, de azért elég élénk és vitás volt, annyira, hogy ma délelőtt 10 órától majdnem délután 2-ig alig 15 tárgyat intéztek el, a tárgysorozat zöme a holnap délelőtti gyűlésre maradt.

A gyűlés lefolyásáról az alábbiakat jelenti tudósítónk:

Meskó Sándor dr. főispán megnyitván a gyűlést, *Major* Miklós megyei árvászeki ülnök szomorú kimulását jelentette be először. A törvényhatóság a derék, buzgó tisztviselő elhunytá felett érzett részvétét jegyzőkönyvbe iktatta s erről *Major* özvegyét kivonaton értesíti.

Horváth Jenő h. számvevő terjesztette elő ezután a vármegye jövő évi költségvetését. A kiadások körülbelül 2500 koronával haladják meg a bevételt, aminek a fedezésére félszázalékos pótdó kivetését javasolja az állandó választmány. Ez a pótdó mintegy 1200 korona felesleget is hoz be, ezt meg a négy járás főszolgabírának uti átalányként leendő átengedésre javasolja.

Justh Gyula a pótdó ellen szól. A folyó kiadásokat megszavazza, de újabb kiadásra nem szavaz meg semmit.

Szekrényi Lajos mbánhegyesi róm. kath. plébános nem fogadja el a költségvetést azért, mert nem viseltetik bizalommal a vármegyének sem a volt, sem a jelenlegi kormánya iránt. Nem ismeri a községek bajait, de a maga községe is elég pelda, ahol 112 százalék névleg a pótdó, de tényleg van 160 is. Ahelyett, hogy

a községek bajain segítenének, denúciálnak, feljelentették őt is a püspöknél. Kijelenti, hogy őt a püspök csak kánoni dolgokban utasíthatja, de ő mint ember, polgári jogait szabadon gyakorolja.

Návay Lajos dr. alispán hatásos beszédben utasította vissza a vádat. A közigazgatási bizottság kötelességét teljesítette, midőn panaszt emelt a püspöknél azon durva hang ellen, a melylyel *Szekrényi* az alispánt és a bizottságot minden ok nélkül megtámadta.

A költségvetést ezután változatlanul elfogadták.

A vármegye alispánja a közművelődési alap javára egy, a megyei tiszti nyugdíjalap kiadásainak fedezésére fél, a községjegyzői nyugdíjalapnak hasonló célra és a községi munkássegély-alapok segélyezésére és gyarapítására fél-fél százalék megyei pótdó kivetését hozta javaslatba.

Justh Gyula és *Szekrényi* Lajos felszólalása után a főispán elrendelte a névszerinti szavazást s 54 szóval 6 ellen a pótdókat megszavazták.

A vármegye alispánjának negyedéves jelentését tudomásul vették s ennek kapcsán *Dózsa* Sámuel dr. tiszti főügyész indítványt terjesztett be, hogy keresse meg a bizottság az aradi és csanádi vasutak igazgatóságát: cserélje már ki *Makónál* a marosi jahidat vashiddal. Kivételképpen lett annak idején megengedve a fahid használata, amelyen kocsik is közlekednének, de a vonatok sűrűn megállítják és megvárakoztatják a kocsikat. Közbiztonsági tekintetek is sürgetik a hid felcserélését.

A bizottság az indítványt egyhangulag elfogadta.

Választások voltak ezután napirenden. A közigazgatási bizottságba 5. a központi választmányba egy tagot választottak titkos szavazással. A közigazgatási bizottságba *Návay* Géza, *Návay* Tamás, *Justh* Gyula, *Hász* Antal és *Vertán* Étele, a központi választmányba *Nagy* Károly választott be.

A vármegye mezőgazdasági bizottságába és az esküdtképesek összeírásához bizalmi férfiakul a régi tagokat választották meg, az utóbbinál annyi változtatással, hogy *Makóra* az elhalt *P. Eckhardt* Oszkár és a tiszti ügyészszé megválasztott *Dózsa* Sámuel dr. helyére *Nagy* Károlyt és *Pártos* Józsefet választották meg.

A kórházi bizottság jelentése került ezután szőnyegre, amely sokkal simábban lett elintézve, mint várni lehetett. A kiküldött bizottság azt javasolja, hogy miután a régi kórház átalakítása körülbelül 230,000 korona kiadást okozna, anélkül, hogy vízvezetékekkel be lehetne rendezni, inkább építsen a megye új és modern kórházat.

Justh Gyula úgy a maga, mint a pártja nevében hozzájárul a javaslathoz. Már csak azért is, mert az építési költség nem sokkal nagyobb, mint az átállításé, de azért is, mert a betegeket nem kell kitenni az utcára.

A törvényhatóság egyhangulag elfogadta az új kórház felépítését s a minden szükséges előkészület megtételével az alispánt bizta meg.

A tótbánhegyesi puszták átcsatolása is vitát keltett. A miniszter a *Hári*-, *Vertán*-, *Telbisz*- és *Mandel* féle pusztákat Tótbánhegyes község határából Magyarbánhegyeshez csatolta át. A birtokosok nincsenek kibékülve a helyzettel, mert e révén az adójuk takarosán megnő s nem is egyeztek meg a községgel ezt illetőleg. *Hász* Antal bizottsági tag sem tartja helyesnek az átcsatolást. A nagy adó révén az átcsatolt birtokok értéke 20—25.000 forinttal kisebbedik. *Návay* alispán felszólalására azonban a bizottság ezzel az ügyvel nem foglalkozott, Magyarbánhegyes kiveti majd az adót, a birtokosok pedig vigyék bíróság elé az ügyet.

Végül *Apátfalva* községnek a járlatkiállítás tárgyában immár negyedszer hozott hatá-

rozatát tárgyalták. A községet felhívta a törvényhatóság, hogy a jegyzőnek átalányt állapítson meg a járlatok kiállításáért. A község mind a négyszer úgy határozott, hogy nem ad átalányt. Most aztán az állandó választmány állapította meg az átalányt évi 500 koronában. *Justh* Gyula indítványára azonban ezt nem fogadták el. Ez a község autonóm joga, csinalja úgy, ahogy jobbnak látja.

Fél-kettő is elmúlt már, mire ide jutottak, ekkor a főispán felfüggesztette a közgyűlést s folytatását holnap délelőtt 9 órára tűzte ki.

TÁVIRATOK.

Uralkodók utazása.

Szebasztopol, október 6. A cári pár ma Yaltába utazott.

Bukarest, október 6. A szász-meiningeni trónörökös és neje tegnap Szinájába érkezett. Predeában a királyi pár és a román trónörökös neje fogadta őket.

Az amerikai széntrájk.

Valencie mes, október 6. A „sárga bányamunkás-szindikátusoknak“ 55 delegátusa egyhangulag elhatározta a munka folytatását és felhívás kibocsátását, amelyben felszólítják a bányamunkásokat, hogy szükség esetén fegyverrel szálljanak szembe a sztrájkolók kíséreteivel.

Zola temetése.

(A vasárnapi gyász-szertartás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 6.

Százezrekre rugó óriási tömeg vett részt a *Zola* Emil temetésén, a mely kezdettől végig a nemzeti kegyelet zavartalan gyászünnep volt. Résztvett a temetésben a kormány, melynek közoktatásügyi minisztere gyászbeszédet mondott, az irodalom, a melynek nevében *France* Anatole és *Hermant* Abel bucsuztatták el a halottat résztvett a katonaság, a mely a becsületrend lovagját tisztelte meg *Zolában*, résztvettek a szociálisták, a kik eszméik apostolát siratták, s végül résztvett *Dreyfus* és az a baráti kör, a mely az igazság utolsó legnagyobb küzdelemében *Zolának* táborára volt. Az ellenség távol maradt, s azzal áldozott a nagy halottnak, hogy a gyászt nem zavarta meg.

A temetésről a következő tudósítást kaptuk:

A gyászmenet.

Páris, október 5.

Zola koporsóját ma délelőtt *Iakóházának* gyászkapornává átalakított előcsarnokába vitték. A koporsóra számos koszorút tettek le, többek közt a *Dreyfus*, *Cadamas* és *Scheurer-Kestner* családok, a külföldi sajtó szindikátusa, az orosz diákok, a francia-olasz liga és több külföldi lap koszoruit. *Dreyfus* Alfréd egy nagy virágbokrétát hozott, melynek szalagján ez állott: *Dreyfus* Alfréd — *Zolának*. Dél óta óriási embertömeg tolong a rendőrség által elzárt terület körül.

Délután félgy órakor egymásután érkeztek a gyászházba: *Jaurés*, *Picquart* ezredes, *Dreyfus* Mathisu, *Brisson*, *Rainach*, *Labori*, a monakói fejedelem, *Combes* miniszterelnök kabinetfőnöke, mint annak képviselője és más személyiségek. Az összes utcákban, amelyeken a menet átvonult, az ablakokat és a gyalogjárókat sűrű embertömeg lepte el, mely teljesen nyugodtan várakozott. 12 óra 25 perckor érkezett a diszszázad és nyomban utána a halottas kocsis és két koszoruskocsi. Egy órakor felhangzott a „Vigyázz!“ vezényszó és a koporsót dobpergés közt a kocsira emelték, mialatt a sokaság tiszteletteljesen levette kalapját. Ün-

nepies csendben indult meg a menet. Időközben a Trinitée és Clichy-tereken teljes csendben egybegyűltek a küldöttségek koszorúikkal. A küldöttségek összes tagjai piros szalmavirágot viseltek. Midőn a koszorúvivők a Clichy-boulevardon áthaladtak, a tömeg szimpatikusan üdvözölte őket, anélkül, hogy valamely kiáltás hangzott volna fel. Az egész uton a tömeg tiszteletteljesen levette kalapját a halottaskocsi előtt.

A rendőrség sorfala mögött álló közönség mindenütt teljes csendben maradt, melyet legcsekélyebb incidens sem zavart meg. A köztársasági gárda fegyveresen vonult ki.

A temetőben.

Egy óra husz perckor érkezett a gyászmenet a Montmartre temetőbe. A sir előtt az elhunyt barátai és a családtagok állották körül a koporsót, mire *Chaumié* közoktatási miniszter néma csendben megkezdte gyászbeszédét. A közoktatási miniszter beszédében kiemelte, hogy Zola halála az egész világon a fájdalmas meglepetés általános érzelmét keltette. Hangsúlyozta továbbá, hogy Olaszország melylyel Zola a származás köteléke által volt egybefűzve, különösen keservesen érzi Zola elvesztését és hogy *Nasi* olasz közoktatási miniszter félkérte őt, hogy országának üdvözlését tolmácsolja az elhunyt koporsójánál. A miniszter ezután dicsérettel adózott az írónak, akinek főgondja az volt, hogy a figyelmet a kitagadottak nyomoruságára irányítsa és aki félelem nélkül dacolt a perfidia dühével és a gyűlölködéssel, hogy védelmezen egy ügyet, melyet igazságosnak tartott.

Ezután *France Anatole* mondott beszédet. Az elhunyt mester irodalmi működésével foglalkozott és kiemelte, hogy Zola mindenütt küzdött a szocialis bajok ellen, ahol azokkal találkozott. Izzó emberszeretettől áthatva, egész életén át a boldogságra és békére törekvő emberiség fokról-fokra való megváltásán dolgozott. Emlékeztetett azután arra, hogyan áldozta fel magát Zola az igazság és az igazságosság iránti szeretetből. Gyengén és védtelenül szembeszállt azokkal, akik vak dühvel törtek egy ártatlan ember romlására.

— Hallgathatók-e itt — ugymond — hazugságaikról és büntetteikről? Ez az ő hősies őszinteségének és erényének elhallgatása volna. Hallgathatók-e gyalázatukról? Ez az ő dicsőségének elhallgatása volna. Onzás és félelem ült a kormány tanácsában, vészterhes csend uralkodott, midőn Zola megírta azt a mérséklettel és borzalommal teljes levelet, mely leleplezte a hamisítást és a kötelelességszegést. Ti emlékeztek a szövetkezett reakcionárius pártok minden árnyalatának dühkitöréseire és halálordítására. Azokban a szerencsétlen napokban semmi sem volt képes megrendíteni az ő állhatatosságát. Az ő bátor szava felrázta Franciaországot. Tettéknek következményei kiszámíthatatlanok. Ez adta meg a lökést a szocialis igazságért megindult mozgalomnak, melyet nem fognak feltartóztatni, amíg a dolgok új rendje be nem áll, amely magasabb igazságon és mindenek jogának mély ismeretén fog alapulni. Csak egy ország van a világon, amelyben ezek a nagy dolgok megtörténhetnek: ez Franciaország, az ész és emberszeretet országa, a humanus filozófia és az az igazságos bírák országa. Zola nagy érdemet szerzett magának hazája körül az által, hogy nem esett kétségbe Franciaország igazságosságában. Ne szánjuk őt amiért szenvedett: irigyeljük őt, hazájának és a világnak becsületére vált. Jelképe volt az emberi lelkiismeretnek.

France Anatole beszéde mély hatást keltett.

Miután még *Hermant Abel* beszélt, a barátok és a meghívott személyiségek továbbá a küldöttségek lassu léptekkel elvonultak a Zola-család előtt. A küldöttségeket három-három emberből álló csoportokban bocsátották be a temetőbe. A tett intézkedések dacára a temető

kapujánál tolongás volt és szóváltások fordultak elő. Miután a koporsót levették a halottaskocsiról, saraglyára tették és a Zola-család koszorúját elhelyezték a koporsón. A koszorut azonban le kellett venni, mert a néptömeg szét akarta szedni a virágokat, hogy eltegye emlékül. A jóformán végnélküli elvonulás a koporsó és a Zola-család előtt incidens nélkül folyt le. Csak *Picquart és Labori* elvonulásánál hangzottak egyes kiáltások: Éljen *Picquart*, éljen *Labori*! Sok férfi nejjével együtt jött el *Sokan* azt kiáltották: Dicsőség és üdv Zolának az igazság apostolának! Éljen az igazság! Éljen a köztársaság! Számos szabadkőműves páholy is részt vett az elvonulásban jelvényeivel. Az elvonulás után Zola holttestét egy ideiglenes sírboltban eltemették. A temetőből távozva a tömeg *Rainachot* és *Vaughant* is éltette és csak a rendőrség ismételt felszólítására oszlott szét. A közönség lassan távozott, de komoly incidens nem fordult elő. Hét embert letartóztattak, de ötöt közülök személyazonosságuk megállapítása után ismét szabadon bocsátottak.

A temetés után a temető kijáratánál a tömeg viharos ovációkban részesítette *Picquart* alezredest és *Labori* ügyvédet. *Labori* beszédet mondott, melyben azt mondta: A jogért és igazságért harcoltunk és tovább fogunk harcolni. A Clichy-boulevardon a szocialisták, akik vörös virágot viseltek gomblyukukban, élénk ovációkban részesítették *Jaurés* képviselőt. Ez a nacionalisták részéről ellentüntetésekre adott alkalmat. Verekedések voltak a két párt közt, de a rendet komolyan nem zavarták meg.

Dreyfus a temetésen.

Jelen volt Zola temetésén *Dreyfus* Alfréd is. *Monod* Gábor és *Leyret* Henry közt haladt, meghallgatta az összes gyászbeszédet és csak a gyászszertartás befejezte után hagyta el a temetőt. Jelenléte nem tűnt fel és nem adott okot semmiféle incidensre.

A temetés alkalmából az internacionális koszorútömeg között feltűnést keltett az az óriási babékoszoru, melynek piros-fehér-zöld színű szalagján a következő felírás volt: „Az igazság hős bajnokának — a budapesti lipótvárosi kaszinó.”

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: *Lottie ezredesei*, operette. (Páratlanbérlet.)
Szerda: *Kendi Margit*, dráma. (Páros bérlet.)
Csütörtök: *Napfogyatkozás*, operette. (Páratlan bérlet.)
Péntek: *Váljunk el, vigjáték*. (Páros bérlet.)
Szombat: *Katalin*, operette. (Páratlan bérlet.)

* **A vasárnapi előadások.** A téli szezon első előadása az *Ezeregy éjszaka* című látványos darab volt, melyet sikerült előadásban láthatott a közönség. Este a *Kintornás család* került színre. A régi jó népszimű előadását főképen *Karácson*, *i Mariska* dalos szája, helyre, ügyes játéka vitte sikerre. Vele együtt sok tapsot kapott a szép hangú *Békessy*. A potyázó falusi fiskális szerepében megnyerte a közönséget *Füredi*, az új komikus jóízű játékaival. Drámai alakításával elismerést érdemel *Csiky*.

* **Lottie ezredesei.** A kedden színrekerülő operettnek érdekessége a két új főszereplő: *Róza* Lili, mint *Lottie* és *Füredi*, mint a piskótagyárosból lett ezredes. Az új primadonna e szerepben fogja bemutatni sokoldalúságát. Míg egyrészt operett-énekesnői tehetségét juttatja érvényre, a *Fregoli*-jelenetekben sanszonett lesz a szó figoman vett értelmében. E mellett ugy játékaival, mint pompás öltözékeivel a francia sikket hűen viszi a színpadra. *Füredinek* a piskótagyáros szerepében bő alkalma lesz a közönséget megkacagtatni. A *Rajah* szerepét, igen helyesen, énekes színésznek osztották ki, amennyiben a szerelmes indust *B. Szabó* játssza.

* **Gyula—Nagyvárad.** A gyulai színpártoló-egyesület Arad után Nagyváradon próbált és — talált szerencsét. Az ottani színügyi-bizottság ugyanis örömmel fogadta a gyulaiak azon ajánlatát, hogy Nagyvárad Gyulával és Oros-házával közösen egy színikerületet alkosson.

* **Az ember tragédiája.** A jövő hét színházi érdekessége *Az ember tragédiája* nak előadása. *Madách* drámai remekét *Zilahy* Gyula igazgató méltó kiállításban hozza színre. Nagy áldozatokkal szerezte meg az *Eszterházy*-féle híres díszleteket és ruhatárt s a darabhoz tartozó összes felszereléseket, melyeket most alkalma lesz bemutatni. Ezek a díszletek, azok, melyekkel *Az ember tragédiáját* a külföldön előadták, és ahol a pazar kiállítás óriási hatást ért el. De nemcsak a díszletek, hanem a ruhatár is meglepetést szerez a nézőnek. A fegyverzetek, a különböző képekben szereplők egykoru rajzok után készült kosztümjei mind, az illúzió teljes felköltését eredményezik. A darabra már most szorgalmasan készül a társulat.

Iskolatársak találkozója.

(A polgári iskola jubileuma.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 6.

Az aradi polgári iskola ezélt 30 évvel nyílt meg. Csak egy osztálya, az első osztály volt akkor még felállítva s máris ötven növendéke volt, ami eléggé illusztrálja ennek az iskolának a népszerűségét.

Az első ötven növendék közül azok, akik még életben vannak, körülbelül a fele, elhatározták, hogy ezt az évfordulót egy összejövetellel ünneplik meg. Volt tanáraik körében akarták felújítani azokat az édes emlékeket, melyek a diákkorhoz fűződnek.

Ez a szép terv sikerült is. *Fejér* Gyula nagykereskedő és *Szathmáry* István polgári iskolai tanár ösztönzésére összejöttek a volt iskolatársak igen kevés kivétellel.

Tegnap, vasárnap délelőtt találkoztak a Vas-szálló éttermében. Természetesen nagy volt a meglepetés és öröm, mikor olyanok találkoztak visszont, férfikoruk legjavában, kik egy emberöltővel ezélt rőták az iskolapadokat.

A találkozóon megjelentek:

Aradi Márton, *Fejér* Gyula, *Fejér* László, *Gásza* Béla, *Herold* Rezső, *Hettman* Ferenc, *Hrabovszky* Ferenc, *Konsitzky* Gyula, *Krepelka* József, *Maffei* Géza, *Malovich* Károly, *Novák* Péter, *Papp* Lajos, *Schannen* Lajos, *Sófalvi* György, *Schramm* József, *Schütz* Péter, *Simon* Ignác, *Stigler* Gyula, *Szathmáry* István, *Szecesey* Mátyás, *Szerény* Sándor, *Tabakovits* Emil, *Téglásy* Gyula.

Délután négy óra ismét együvé szólította az iskolatársakat, a nagy nap emlékére lefénnyképeztették magukat. Innen kezdve este nyolc óráig legtöbbnyire együtt voltak, míg ismét a Vas-szállóba tértek, hol banketjük volt, az egykori tanárok tiszteletére.

A banketen *Simay* István, az egykori igazgató az asztalfőn foglalt helyet, mellette a régi tanárok *Millig* József, *Somogyi* József, *Preisinger* József, *Almási* Pál. Az osztálytársak, kik a délelőtti találkozóon jelen voltak, este is eljöttek. Tösztokban nem volt hiány. Az első *Szathmáry* István egykori tanáraikra mondta, szép szavakkal felelt erre *Simon* Ignác az ünnepély összehozóit éltette. *Fejér* Gyula szerény szavakkal háritotta el az elismerést, s osztálytársalt éltette. Beszéltek még: *Millig*, *Preisinger*, *Somogyi* tanárok és *Almási* Pál. *Sófalvi* György *Almási* Pálra üritette poharát. *Malovich* Károly a baráti összejöveteléről beszélt.

A szép nap emlékeztetőjére az aradi Kosuth-szoborra szép összeget adtak gyűjtés utján össze s elhatározták, hogy 10 év múlva ismét találkoznak.

Weitzer János halála.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 6.

Az aradi waggongyár részvénytársaság elnökének, Weitzer Jánosnak halála általános, nagy részvétet keltett mindenfelé, ahol csak ismerték a puritán jellemű, jószívű öreg urat.

A gráci és aradi waggongyár a gyász jelölül ma hétfőn szünetet tartott.

Vásárhelyi Béla főrendiházi tag koszorút küldött az elhunyt ravatalára, a következő felirással: „Felejthetetlen barátomnak — Vásárhelyi Béla.”

Az aradi waggongyár igazgatója, Herzl Bernát Grácba utazott, hogy a temetésen a gyárat képviselje.

Weitzer János dúsgazdag ember volt. Hátahagyott vagyonát mintegy három millió forintba becsülik. Téves némely lapnak az a híradása, hogy Weitzer Aradon nősült meg. Házasságát Budapestben kötötték, az esketésnél Vásárhelyi Béla szerepelt mint tanu.

Az elhunyt gyárosnak sok érdeme volt az ipar föllendítése körül, s ezért aztán többször, még a legutóbbi időben is, kiakarták tüntetni, érdemjelekkel és díszes állásokkal. Weitzer azonban mindeme kitüntetések nem fogadta el. Egyszerű, puritán jellemét mutatja az is, hogy többször szerepelt nagy összegekkel titkos jótévedőként.

Az aradi waggongyár elnökének elhunytáról a következő gyászjelentést adta ki:

Alulírott igazgatóság őszinte és mély fájdalommal tudatja, hogy az aradi Weitzer János gép waggongyár és vasöntődszervezet alapítója és az alapítás óta folyton tevékeny igazgatótanácsosa

Weitzer János ur

1902. évi október hó 4 én délután 4 órakor Grácban jobblétre szenderült.

Aradon, 1902. évi október hó 5-ik napján.

Weitzer János,

gép-, waggongyár és vasöntődszervezet részvénytársaság igazgatósága.

A Neue Freue Presse Weitzer János elhunytáról a következőkben emlíkszik meg:

Weitzer János, a gráci waggongyár és gépgyár részvénytársaság elnöke Grác mellett Hallerschloss nevű birtokán hosszú szenvedés után 70 éves korában ma délután meghalt. Weitzer János eredetileg patkolókovács volt. Azután a bécsi állatorvosi intézetnek néhány kurzusát hallgatta és 1854-ben átvett Grácban egy kovácsműhelyt, s a hadseregnek szállított. Majd 1858-ban a grác köflocchi vasutnak teherkocsikat kezdett szállítani. Nemsokára luxus-kocsikat is, s 1862-ben alapította Grácban a még most is fennálló gép- és waggongyárat, azonkívül egy vasöntődét, míg nem 1876-ban Cilli mellett megvette a storei bányaműveket. Az udinei és san-martinoi vasművek, valamint az aradi waggongyár és mozdonygyár az ő alapításai. A gráci gép- és waggongyár 1895-ben egy részvénytársaság tulajdonáa ment át, melynek Weitzer lett az elnöke. Az utolsó években Weitzer teljesen visszavonult az üzletektől.

A „Grazer Tagespost” című lap életrajzát, mely fölötté érdekes, a következőkben ismer-teti: Weitzer János, egy szegény takács fia, 1832-ben született Friedbergben, Stájerországban. Három éves korában nagyatyja, a kinek Bécs Újhelyben egy kis kézi-főzdéje volt, gyermekeként magához vette. Itt járt aztán az elemi iskolába. Tizenkét éves korában Magyarországra került egy pinkafői kovácsos tanárnak. Tizenhat esztendőskorában az akkori szokás szerint hároméves vándorutat kellett megtennie. Mint tizenkilenc éves fiú a bécsi állatorvosi tanintézetbe került, a melynek minden kurzusát aztán kiváló sikerrel végighallgatta. Egy kis örökség által, mely nagyatyjától maradt rá, abba a helyzetbe került, hogy 1854-ben Grácban megvett egy kovács műhelyt. Mindjárt az első évben a szeizl csatárnaépítéshez és a bécsújhelyi rakétagyárhoz kocsikat

szállított. A sikerektől ösztönözve, 1858-ban kibérelt egy üres kaszárnyát, és a katonai szállítások mellett teherkocsikat szállított a grác-köflocchi vasutnak. Nemsokára aztán személyszállító kocsikat kezdett gyártani, és nemcsak Ausztriának, hanem Oroszországnak, Törökországnak, Egyiptomnak, Indiának, Jávának, ahol mindenütt voltak raktárai. Később 1862-ben Grácban egy nagy waggongyárat épített.

A főispán és a polgármester.

(A budapesti ut kulissza-titkai.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 6.

Urbán Iván főispán és Institóris Kálmán polgármester — mint ezt az Aradi Közlöny vasárnapi számában megírta — szerdán, e hó 8-án Budapesten lesznek, hogy a belügyminisztérium meghívására résztvegyenek azon a tanácskozáson, melyet ott az aradi lelencház, illetőleg gyermek-menhely ügyében tartanak meg. Az új gyermekmenháznál ugyanis, miután tudvalevőleg az aradi lelencház is állami kezelésbe ment át, némely állásokat kell betölteni s ehhez hívták fel a minisztériumba a főispánt és ennek utján a polgármestert. Azon a meghívón legalább, mely Széll Kálmán belügyminisztertől a főispánhoz érkezett, illetőleg azon a hivatalos átiraton, amelyet a főispán küldött szombaton Institóris Kálmán polgármesterhez, a budapesti utazásnak ez az egyetlen célja van megjelölve.

Megbízható helyről szerzett értesülésünk szerint azonban ennek a hivatalos utnak egészen más célja van, sokkal fontosabb és sokkal érdekesebb a lelencházi állások betöltésénél. A főispánt és a polgármestert az aradi román püspöki székhely betöltésének, illetőleg a megválasztott püspök megerősítésének kérdésében rendelték fel a minisztériumba, még pedig — információnk szerint — meglehetősen fontos szereplésre: az ő információik és állásfoglalásuk fogja eldönteni azt a régen huzódó kérdést, hogy megerősítsék-e Mangra Vazul az aradi püspöki székhelyben, vagy sem?

Ugyanaz a forrás, melyből ezt az értesülést nyertük, valószínű, jóllehet pikáns okát adja annak, hogy a megerősítés kérdése miért huzódott mostanáig s miért huzódik ma is. Eszerint a kérdés eldöntését Goluchowszky Agenor gróf külügyminiszter beavatkozása késleltette. Széll Kálmán miniszterelnök ugyanis abban a kellemetlen helyzetben van, hogy Goluchowszky gróf külügyminiszternek a püspökválasztás után megígérte, hogy Mangrát megerősíteti, a másik oldalról ellenben Wlassics Gyula kultuszminiszter kérelmetlenül és állhatatosan harcol a megerősítés ellen s hogy az a külügyminiszter közbelépése dacára még ma sem történt meg, egyéb, már ismert okokon kívül Wlassics miniszter álláspontjának és magatartásának köszönhető.

Ugy hírlik, hogy a kormány most már határozó lépésre szánta el magát, ami természetesen is lehet, miután a kérdést a végtelenségig huzni ugysem lehet. S miután a megerősítés mellett és ellen annyi érv, befolyás stb. érvényesült, s ezek — a tapasztalat szerint — a kérdést eldönteni nem bírták, a kormány arra határozta el magát, hogy az eddig felmerült és érvényesített érvek egyenlővé tételével, az aradi főispán és polgármester álláspontjától és

javaslatától tette függővé a megválasztott püspök meg-, vagy meg-nem- erősítését.

A főispán és a polgármester budapesti utjának tehát ezek a kulissza-titkai. S miután a miniszterelnök már szerdán értesül Aradmegye és Aradváros e két vezető-férfiának nézetéről, pozitív tényként állítják, hogy az aradi román püspöki székhely betöltésének kérdése még e héten eldőlt.

SPORT.

+ Sok a nyúl. A milyen kedvezőtlen volt az idén általában a fogolyvadászat s a mily gyöngének ígérkezik a fácánözön, ép oly jó a nyúl szezonra. Az idejü hűvös, de száraz március még a zordabb vidéken is megóvta a fiatalabb nyulnemzedéket a pusztulástól és a legtöbb vidéken annyi a nyúl, a mennyi 1895 óta nem volt. Lesz tehát olcsó nyulpecsenye bőségesen s a már szépen fellendült vadkivitel előreláthatólag jóval tulszárnyalja az előbbi éveket az idén.

+ Aradi atléta rikordja. A Magyar Atlétikai klub vasárnapi nemzetközi viadalán egy aradi atléta: Főthi Nándor az ismert diszkoszdobó, újból fényes győzelmet aratott. Diszkovetésben megnyerte senő főherceg díját 40 m. 61 cm-es dobásával, melylyel egyúttal új magyar rikordot állított fel.

Szélhámos báró.

(Purczell Emil köröztetése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 6.

Egy volt aradi előkelő család egyik sarjáról csunya dolgokat sürgönyöz fővárosi tudósítónk. Purczell Emil báróról van szó, ki tudvalevőleg néhai Purczell báró, volt aradi postafőnök fia. A hír, mely a fiatal ember bünsös megtévelyedéséről szól a következő:

A fővárosi rendőrség több feljelentés folytán egy elszegényedett bárót nyomoz, aki több csalást és ovadék sikkasztást követett el. Purczell Emil báró a megtévelyedett ember, aki postatiszt volt és a kereskedelemügyi minisztériumban, a postautalványokat felülvizsgáló számvevőséghez volt beosztva.

Ez év elején beadta a lemondását és a minisztériumból végkielégítéssel bocsátották el. A báró amíg a pénzében tartott, vidáman élt, azután állást és egyéb pénzforrást nem találva, a szélhámosságra veledett. Több ügynökkel összejátszva ovadékos embereket vett fel olyan házba, amely nem is volt az övé.

A kerepesi-ut 88 számú nagy bérpalota egy rokonának, Szénási Sándornak a tulajdona. Szénási nevében egy levelet hamisított, amelyben a háztulajdonos megbizta őt a házgondnoki teendőkkkel és felhatalmazta, hogy ovadékos házmeztart alkalmazzon. Ezzel a hamisított levéllel több embertől kisebb-nagyobb ovadékokot esalt ki, ami után megszökött.

A rendőrségen eddig Köhler János asztalos, akitől 400 koronát és Osonka Bálint, akitől 600 korona ovadékok esalt ki, tettek a szélhámos báró ellen feljelentést. A bárót egy barátja Bangha Kálmán is feljelentette, akitől a Nemzeti dicsőségünk című diszkönyvet kicsalta, 200 koronáért eladta és a pénzt magával vitte. A rendőrség elrendelte a báró körözését. Purczell Emil báró Budapesten született, 27 éves. Előbb a vas-utca 15. a., azután Eszterházy-utca 18 számú házban lakott. Feltűnően szőke haju és bajuszu, közep termetű, hosszas arcu magas alakú. Az orra erősen kiálló. Uriasan öltözködik.

AZ Aradi Közlöny naptára 1903. évre.

Az Aradi Közlöny szerkesztősége az idén nagy képes naptárt ad előfizetőinek karácsonyi ajándéknak.

A naptár diszes kiállításban és gazdag, változatos tartalommal fog december hó folyamán megjelenni. Az Aradi Közlöny 1903.-ra szóló nagy képes naptárának irodalmi részét országos nevű novelistákon és költőkön kívül aradi szerzők írják, helyi vonatkozásúak lesznek az illusztrációk is. A naptárhoz teljes címtárt csatolunk, a mely az Aradváros, Aradmegye, Csanád és a szomszédos megyékre vonatkozó összes adatokat hiteles és hivatalos szöveggel közli.

Az Aradi Közlöny nagy képes naptára egy családban sem nélkülözhető; mindenkit minden tudnivalót illetően bőségesen fog tájékoztatni.

A naptárt ingyen és bérmentve kapja meg az Aradi Közlöny minden előfizetője.

Uj előfizetők csak akkor számíthatnak a naptár megküldésére, ha legalább negyedévre egyszerre fizetnek elő.

Hirdetéseket a naptárra elfogad az Aradi Közlöny kiadóhivatala. Kérjük a hirdetni akaró közönséget, sziveskedjék minél előbb érintkezésbe lépni a kiadóhivattal, miután a naptár már nyomtatás alatt van.

Szüret előtt.

(A borkereskedők gyülekezése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 6.

Egy hét telik bele csupán, s az aradi hegyaljának elérkezik a nagy ideje: a szüret. A Hegyalja legtöbb hegyközségében október 14-én tartják meg a szüretet, így Gyorokon, Ménesen, Magyarádon, Radnán, Apateleken, Draucon és másutt. Az éveken át tartott keserves bőjtölés után most már ismét meglesz az ugynevezett „vig szüret”, mely, ha nem is olyan hamisítatlanul vig, mint régente, de feltétlenül hasznos, és a multat, jövődöt megbűnhődött szőlősgazdákra vig esztendő hoz.

Az idén nagyon sokat ígér a szüret, s főképen sokat a minőségben. Annyi bort nem fognak szűri, mint a — tulságosan esős idő miatt — tavaly, de ami lesz az jobb minőségű, s természetesen az árak is emelkednek a mult évihez képest.

Enek biztató jele az Aradra özönlő borkereskedőknek már most mutatkozó vételkedve. A mai nap folyamán nyolc nagy borkereskedő idözött Aradon, a közeli napokban pedig nem kevesebb, mint husz. Nemcsak hazai, hanem külföldi borkereskedők is felkeresték a várost, többen Ausztriából is jöttek, de nagyobb részt Budapestről és Erdélyből.

A borkereskedők részint itteni borügynökeik útján, részint személyesen érdeklődtek a hegyaljai bortermés iránt. Végigjárták a Hegyalját, s becslésük, ígéreteik alapján ítélve, a termés nagyon jónak ígérkezik. A kerti borkért már most 22—24 koronát kínálnak, míg a hegyi borokért — melynek ára, a fekvés szerint, nagyon különböző — 28—30 koronát. Ez

nagy emelkedés a mult évi árakhoz képest, mikor a hegyi borokat 24—28 koronáért vásárolták.

Ezek még csak a biztató előjelek. Néhány nap mulva azután hordókban áll már a must, s a szőlősgazdák sok fáradtságuk, aggodalmuk ellenértékét megkapják a jó árakban.

HIREK.

Az aradi vesztőhelyen.

Októberi hűvös szél fú
Keresztül a fákon,
Régen elmúlt nagy időknék
Jelenésit látom.

Itt folyt le a tragédia,
Hol merengve állok.
Ez a hely, hol dicső lelkük
Az egekbe szállott.

S mintha nem is történt volna,
Soha itten semmi
Oly elhagyott, szürke tud ma
Ez a hely itt lenni;

Mintha nem is áztatta vón
Vérük ezt a földet —
Körülöttem vig parasztlak
Kukoricát törnek . . .

Varságh János.

— József főherceg egészséges. József főherceg egészségi állapotáról az utóbbi időben aggasztó hírek kerültek forgalomba. Mint hivatalosan jelentik, József főherceg már teljesen felépült gyöngékdéséből s e hó 12-ikén ő felsége képviselőjében résztvesz a kolozsvári Mátyás-szobor felavatásán.

— Endrődy Sándor üdvözlése. Endrődy Sándor, a jeles lírikus tudvalevőleg megígérte, hogy október 6-án, a vértanúk emlékére tartandó ünnepen lejön Arad. Most aztán sürgönyben mentette ki magát, hogy nem jöhetett el. A távirat Csák Csirjék dr. rendfőnököknek szölt, a tartalma ez volt: „Szívvel, lélekkel veletek van Endrődy Sándor”

— Pokorny altábornagy nyugalomban? A Zeit adja hírül, hogy Pokorny Herman, a 6. hadtest parancsnoka legközelebb nyugalomba megy. Pokorny csak 1899. április 7-én került a kassai hadtest élére, s hol nagy a népszerűsége. Pokorny Herman altábornagy, valóságos belső titkos tanácsos és a 25. gyalogezred tulajdonosa.

— Bucsuzó tanár. Az aradi kir. főgymnázium tanári kara ma este bucsuzott el Perlaky Gábor volt aradi főgymnáziumi tanártól, kit a folyó tanév elején saját kérelmére Budapestre helyezett a miniszterium. Az estélyt a Millennium külön éttérmben tartották meg, s részt vettek benne Perlaky Gábor, az ünnepelt tanáron kívül Burián János főgymnáziumi igazgató, Scholcz Róbert, Szukovszky Antal, Jancovics Ferenc főreáliskolai, Kövesdi Ignác, Haslinger Ferenc, Rieger Imre, Kara Győző, Gaál Lajos, Farkas Ignác, Dobos Károly dr., Visontay Kálmán, Gyertyánffy Gyula, Sátor József és Nagy Sándor gymnáziumi tanárok. Az első felköszöntőt Burián János igazgató tartotta, meleg szavakban emlékezve meg a távozó tanár szeretetreméltó egyéniségéről, igaz kartársi érzelmeiről s nemes baráti tulajdonságairól, mire az ünnepelt tanár meghatva köszönte meg a kartársi szeretet eme spontán megnyilatkozását s kérte volt kartársait, hogy a távolban se feledkezzenek meg róla. Kövesdy Ignác, Haslinger Ferencs Nagy Sándor szellemesen tréfás, versekben köszöntötték fel a távozó tanárt, kire még

Scholcz Róbert, Dobos Károly dr. és Kara Győző mondtak sikerült pohárköszöntőket. A népszerű tanár holnap délután hagyja el végleg Aradot, melynek középiskolai tanügyét hosszú időn át hűségesen szolgálta.

— A Vörösmarty szobor pályázata. Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: A Vörösmarty-szobor pályáját bíráló bizottsága ma délelőtt 11 órakor ülést tartott, hogy a pályaművek osztályozása tárgyában határozatot hozzon. A bizottság a kategóriába betürend szerint a következőket sorozta: Kallós, Ligeti, Róna, Telts és Tót. A második kategóriába kerültek: Donáth, Jankovits, Margó, Kiss György és Rintel.

— Nagykikinda előljárósága. Torontálmegye székhelyének polgármesterét: Bogdán Zsivkót, továbbá Majiczky tanácsost és Rösner közgyámot a belügyminiszter állásuktól hivatali rendellenességek miatt felfüggesztette s fegyelmi eljárást indított ellenük.

— Az utolsó koccintás. May R. Miksa szegedi bankár, a Pesti magyar kereskedelmi bank szegedi kommanditúrájának vezetője, May, az aradi May J. és fia sűtő cég tulajdosának fivére — mint egy sürgöny jelenti — tegnap hirtelen elhunyt. A halál különös körülmények között érte utól. Vadászaton volt Cegléden Kállay főispánnal s vadászat után az ebédnél felemelte poharát, hogy koccintson a főispánnal. E közben hirtelen megtántorodott, elesett s ott a helyszínen meghalt. Szívszélhűdés ölte meg. Az elhunyt, ki általánosan ismert pénzember volt, ötven évet élt. Halálának híre ugy Szegeden, mint Aradon általános részvétet keltett.

— A galsai jegyző felfüggesztése. Megirtuk, hogy Páris Gábor világsi főszolgabíró felfüggesztette állásától Galsa körjegyzőjét: Zórád Jánost hivatali hanyagságok és visszaélések miatt. A felfüggesztett jegyző erre beadta állásáról való lemondását s a főszolgabíró azt el is fogadta. Majd jelentést tett erről Dálnoki Nagy Lajos dr. alispánnak, ez azonban a lemondást nem fogadta el s így Zórád János ellen lefolytatják a fegyelmi vizsgálatot.

— Az arad-békésmegyei telefon. Békésmegyeinek az Arad és Békésmegyeiek között a távbeszélő-hálózatok összekapcsolásához szükséges hozzájárulásról szóló véghatározatát a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyta. Minthogy a többi érdekelt is mindhozzájárultak az összekapcsolás költségeihez, a vármegye alispánja megkereste a nagyváradi postagazgatóságot, az összekapcsoló-vonal létesítése iránt. Az új összekötő-vonal iránya Békéscsaba—Gyula—Kétegyháza—Arad.

— Szilágyi Dezső sógora meghalt. Nagyvárad városának egy közbecsülésben álló alakja Poyvár Dénes királyi ítélő táblai bíró vasárnap 58 éves korában meghalt. Poyvár tudvalevőleg sógora volt Szilágyi Dezsőnek s halála nagy részvétet keltett Nagyváradon.

— Rózsa Lili első! Eladóverseny. Díj 2000 k. Táv. 1000 m.

1. Péchy A. 46 p k Rózsa Lili 46 k.
lov. Krouzil.

Aki a lóversenyek hieroglifáit nem érti, az nem tudja, hogy mit jelentenek ezek a rejtélyes beük és számok az aradi színház bájos primadonnájának nevével kapcsolatosan. Aki a lóverseny rejtélyeit érti, az viszont nem tudja, hogy miképen kerül a primadonna neve a távolság és a kilók szövevényébe. Azonban, aki a befentesek közé tartozik, az innen Aradról is tisztában van vele, hogy Rózsa Lili jónévű versenyparipa, mely gazdájának, Péchy Andornak már több győzelmet hozott. A karcsulábu pejt Péchy a művészné tiszteletére nevezte el, külföldi példára azon a jusson, hogy a Rózsa Lili csu-

pán szinpadí neve a primadonnának. Most úgy kerül a versenylo neve forgalomba, hogy vasárnap a budapesti öszi lóversenyek hatodik napján az eladóversenyben *elsőnek* hozta be Péchy cseresznye vörös dresszét, mint ezt a fenti sorok turfnyelven megmagyarázzák. Ugylátszik, a Rózsa Lili név vírágnyelven sikert jelent: a szinpadon is, a turfnyelven is.

— **Halálozások.** Részvétel értesülünk, hogy csépai *Faragó* István, D'Harcourt Félixné grófné szül. báró Sina Iphigenia kalácsal uralmának nyugalmazott jószágfelügyelője ma hajnalban hosszú szenvedés után elhunyt. A boldogult Arad előkelő társadalmának kedvelt tagja volt s köztisztletnek örvendett mindazon körökben, a hol jovialis modorát ismerték és szerették. Halálát özvegyén kívül gyermekei: *Faragó* Odón tótkomlósi gyógyszerész, *Faragó* István, Arad megye első aljegyzője, *Faragó* Gyula birtokos és *Faragó* Ilona szül. Dörner Jánosné, továbbá nagy rokonság gyászolja. Az elhunyt 68 évet élt; temetése kedden délután 3 órakor lesz a Széchenyi-utca 7-ik számú házból.

Schein Zsigmond, ki huzamos időn át a Zemplényi kávéházában főpincér volt, 44 éves korában, hosszabb szenvedés után meghalt. Temetése e hó 7-én délután 3 órakor lesz a Heim Domonkos-utca 2. sz. házból.

— **Major Miklós temetése.** Makón, szombat délután 3 órakor ment végbe a megboldogult *Major* Miklós temetése, melyre az óriási számú közönségen kívül megjelent Csanád vármegye tisztikara *Meskó* Sándor főispán és *Náray* Lajos alispánnal, Makó város tisztikara *Farkas* József polgármesterrel, az arad-csanádi vasutak igazgatósága *Kádas* Antal titkárral s több főtisztviselővel képviseltette magát. Zászló alatt jelentek meg az iparosok, akiknek egy időben iparhatósági biztosuk volt a megboldogult, a makói dalárda pedig gyászénekekkel rótta le a kegyeletet egykori elnöke iránt. A koporsót elhalmozták koszorúkkal, a melyek között ott volt a vármegye kék-fehér szalagos élővirág koszorúja „Csanád megye tisztviselői — Tisztársuknak” Makó város piros-kék szalagos koszorúja „Makó város tanácsa — egykori polgármesterének” felirattal, az arad-csanádi vasutak igazgatóságának koszorúja s ezeken kívül a családnak, ismerősöknek, jó barátoknak egész sereg koszorúja. A temetési szertartást *Bozintán* Sándor nagylaki esperes-plébános végezte és a templomban *Borlán* János makói segédlelkész mondott szép bécsuztató beszédet.

— **Uj takarékpénztár Arad megyében.** A szomszéd Glogovác községben takarékpénztárt alapítottak, melynek célja a kisbirtokosok hitelviszonyainak előmozdítása. Vasárnap tartatott meg az alakuló közgyűlés *Frank* János plébános elnöklete alatt. Igazgatósági tagoknak megválasztották: *Frank* János, *Vormittag* Sebestyén, *Vaja* Antal, *Jerger* József, *Schlé* Antal, *Rauch* György, felügyelő-bizottsági tagoknak: *Zombory* János, *Neber* Ferenc, *Remlein* Antal, *Gerlach* József, ifj. *Schneider* József.

— **Milyen időnk lesz?** A szegedi *Meteor* a következőket jósolja: A foltok nyugtalansága számunkra a szeles, esős időt már a múlt hó végével tényleg meghozta, úgy, hogy az októberi sűrűn egymásra következő csomópontok csak mintegy hozzájárultak ehhez s hozták a még változatosabb, csapadékosabb időjárást. E változatosabb egész a 10-iki csomópont hatásáig tart, amidőn még hőmérsék süllyedés is járul hozzá. 15—16-án fordulnak át a foltok, ha addig tönkre nem mennek, de még így is fogjuk helyüknek hatását érezni szeles, viharos változatokkal, úgy hogy csak a 17-iki csomópont hatása folytán várhatunk hosszabban tartó nyugodt időt.

— **Október.** Azok, kik az italozást szeretik, sok dicséretet mondanak októberéről, mert ebben a hónapban szűrik a cankót, a vinkót és a különböző homoki és hegyi csavigákat, melyek nemcsak a gondokat osztatják el a tél hónapjában homlokunkról, hanem fel is fujják az embert úgy, hogy há-

rom-négy liter bevévése után balloncaptiv-nak hiszszük magunkat illuminált fejjel. En azonban nem ebből a nézőpontból dicsérem az október hónapot, hanem azért, mert törzsfizetésnek nevezett sallarium mellé lakáspénzt is kapok. Egy jó barátom szerint ilyen hónapnak minden hónapban háromszor kellene lenni, így azután könnyebben megélhetne az is, kinek nagybácsija egy önfeléd pillanatban nem vándorolt ki Amerikába. A régi csizió szerint, aki októberben született, az okvetlen nyer az osztálysorsjátékon, feltéve, hogy nem vett sorsjegyet, mert így pénze megmarad. Hasonlóképen azt is a csizióból böngésztem ki, hogy az ebben a hónapban születet gyermekek közül, csak igen kevés éri el a száz esztendőt, vagyis az e jegy alatt született embercsemeték, ha anyósok lesznek, átlag egy félszázadig fogják abrichtolni vejeiket és az apósok ugyancsak ennyi ideig látják el hasznos tanácsokkal menyeket. E hó folyamán a nap 40 perccel fogy. E hó kezdetén a jóslatok szerint szép, de hűvös idő, 17—20-ig esős és 23 tól végig hideg és szeles idő lesz.

— **Ellenőrzési szemle.** A lugosi 8-ik honvédezedre kötelékébe tartozó aradi illetőségű honvédezedredek szemléje október 7., 8., 9. és 10. én lesz a Kossuth utcai honvédelaktanyában. A népfelkelők ellenőrzési szemléje ugyanott október 9-én reggel veszi kezdetét és 16-án végződik.

— **Egy nemzeti színű szalag miatt.** A horvátok magyargyűlöletének gaz példájáról értesítenek Fiuméből. A Susak városrészben ugyanis egy fiumei magyar család a ház emeleti erkélyére függesztett ki egy megázott nemzeti színű szalagot száradni. Ely csapat horvát fiatalember meglátván a magyar színű szalagot, abugolni kezdték, majd *kövekkel dobálóztak*, végül létrát hoztak s felmászván a ház emeletére, *letépték a szalagot*. A tüntetés a fiumei rendőrség közbelépése folytán ért véget.

— **A paszományosok sztrájkja.** A budapesti paszománymunkások tegnap kimondták a sztrájkot. Ma már egy műhelyben sem dolgoztak. Összesen 80 férfi és 120 nőmunkás sztrájkol. A sztrájkolók a mostani 10 órai munkaidő helyett 9 órai munkaidőt követelnek. Azonkívül kívánják, hogy a normanapokon, a mikor csak délig dolgoznak, egész napért fizessenek nekik. A paszománygyárosok, a kiknek száma Budapesten tizenhét, nem hajlandók a munkások eme méltányos követeléseit teljesíteni. Azt mondják, hogy majd inkább *Bécsben* fognak dolgoztatni. A királyi vár paszomány munkáit máris Bécsben készíttetik. — A sztrájkolók a Csengeri-utca és Almássy tér sarkán lévő Könye-féle vendéglőjében ütötték fel tanyájukat, a hol nyugodtan viselkedtek, úgy, hogy rendőri beavatkozásra eddig nem volt szükség. A déli órákban két gyáros, a ki mindössze husz munkást alkalmaz, kijelentette, hogy hajlandó a munkások követeléseit teljesíteni.

— **Eljegyzés.** *Kovács* József aradi kir. törvényszéki aljegyző jegyet váltott *Embey* Ilma kisasszonnyal.

— **Eltűnt kereskedő.** Tótkomlós község csendjét felizgatta egy mindeddig rejtélyes eset. *Ország* Géza kereskedőnek szép üzlete volt a községben, mely az utóbbi években azonban igen rosszul jövedelmezett. Emiatt a kereskedő tönkrement. Valószínűleg e csapás okozta azt, hogy *Ország* Géza a községből eltűnt. Feleségét és négy gyermekét nagy nyomorban hagyta hátra, kik semmit sem tudnak a férj és apa hollétéről. Az eltűnést egy levél magyarázta meg, melyet *Ország* Géza Gyomán adott fel. Azt írja, hogy az étellel már végképpen leszámolt s öngyilkos lesz; gyermekei gondozására egyik rokonát kérte fel. A levél alapján keresték Gyomán, de nem tudtak nyomára akadni s így valószínű, hogy *Ország* Géza elkövette az öngyilkosság sötét tettetét.

— **Cramer Alvin kiutasítása.** *Cramer* Alvin, a „Deutsches Tagblatt für Ungarn” c. pángermán lap volt szerkesztőjét tudvalevőleg *Bandl* Rezső rendőrfőkapitány kiutasította Temesvárról. *Cramer* a kiutasítás ellen a városi tanácshoz felebezett. A temesvári tanács ma hozta meg a határozatot és helyben hagyta a főkapitány kiutasító végzését indokaival együtt.

A határozatot *Cramer*rel a kir. törvényszék fogházában tudatták.

— **Családi dráma.** *Förchtgott* János bécsi vendéglős, mint sürgönyzik, ma reggel revolverrel agyonlőtte nejét, három gyermekét és önmagát. Mindannyian meghaltak. A drámát a vendéglőst az utóbbi időben ért anyagi gondok okozták.

— **Nemzetközi kongresszus a leánykereskedés ellen.** Október 7-én nyílik meg Frankfurtban a leánykereskedés leküzdése tárgyában összehívott nemzetközi kongresszus, melyre a különböző államokból mintegy 170 delegált van bejelentve. Németország 42, Anglia 18, Franciaország 18, Olaszország 16, Svájc 12, míg *Ausztria-Magyarország* csak egy delegálttal lesz a kongresszuson képviselve. Ez az egy kiküldött kiküldött is osztrák ember, úgy, hogy Magyarországnak ott egyáltalában nem lesz szószóloja. Pedig a leánykereskedelemnek legnagyobb anyagát éppen a magyar leányok képezik, a kiket a lelketlen ügynökök nagyszámban szállítanak főképp a keleti államokba és Dél-Amerikába. Nem tudjuk, mi az oka Magyarországtól távolmaradásának. Talán a kormány a kiegyezés gondoljait mellett megfélekedett arról, hogy a kongresszusra valakit küldjön? Ez is lehet, de mindenesetre kívánatos volna, ha sürgősen intézkedés tételnek arra nézve, hogy ezen a kongresszuson Magyarország is képviselve legyen. A német császár és a császárné nagy érdeklődést tanúsítanak a kongresszus iránt és ennek kifejezést adandó, a kongresszus tagjait e hó 10-ére hamburgi palotájukba meghívták reggelire.

— **Zátonyra jutott magyarhajó.** A *Magyar-Horváth* hajózási társulat „*Zagráb*” nevű hajója a kaszubai csatornában zátonyra jutott. Két segédhajó ment segítségére s ezek kivonták a csatornából.

— **Az osztálysorsjáték mai huzásán,** mint fővárosi tudósítónk sürgönyzi a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

10.000 koronát nyertek:	33240.		
5000 koronát nyert:	25378	70266	56960
2000 koronát nyertek:	77208	26570	12900
12294	82454	84756	94971
26692	41396	13318	42663
88220	65227	21883	30752
825	46430	39726	67925
26148	9438	11333.	
1000 koronát nyertek:	60481	37416	35620
10767	46718	25045	98228
12600	49305	4061	75277
64746	78648	10367	3738
53584	29101	45736	76428
76781	44023	49384	78745
36308	64483	73839	12244
41457	28717	80555	90427
65253	3138	1789	6343
79181	18544	97368	1766
7801	2994	22616	3377
74790	58847	90554	2089
85076	67860	96450	88028
13009	67675.		
500 koronát nyertek:	14	11375	15689
464496	21845	38784	54525
76818	7705	87597	76826
21579	67156	54332	61547
1148	85199	18460	36296
876	26475	54848	62980
23727	7745	39959	93564
31799	56940	38627	88587
3765	16364	8512	1210
51872	64739	73561	62229
43489	25091	17242	5342
26029	40038	73303	17951
16901	61093	39399	74755
77782	46547	6983	28460
2931	27752	56560	48273
50848	76509	1125	66212
49478	71108	99182	7957
27619	15947	23031	41091.

— **A boholti ásványvíz megdóztatása.** Arad város törvényhatósága nemrég tartott közgyűlésén, a költségvetés tárgyalása alkalmából, utasította a szervező-bizottságot, hogy a „Krisztály” és „Boholti” vizeket, minthogy ezen vizek a szódavízet kiszorítják, ezen vizeket és általában a szénsavval mesterségesen telített vizeket megadóztatás végett vizsgálta meg. A „Boholti ásványvíz vállalat” aradi főraktára annak kijelentésére kért fel bennünket, hogy a boholti víz természetes gyógyvíz és nincs mesterségesen szénsavval telítve. Ezt a körülményt igazolja számos aradi orvos is, kik a boholti vizet vegyellemezték.

— **Méregkeverő leányok.** Feltűnő letartóztatás történt tegnapelőtt Brestovácson; két szép fiatal leányt tartottott le a csendőrség, a kik azzal vannak vádolva, hogy a szeretőjüket megmérgezték. A két leány neve *Bélica* Szidonia és *Lukics* Miléva. Mind a kettő vagyonos szülők gyermekei és egymás szomszédságában laktak. Ennek a két leánynak udvarolt *Zifkovics* Koszta és *Zsifkovics* Milán, a kik

testvérek voltak. Már huzamosabb idő óta tartott az udvarlás, de az utóbbi időben a leányok azt tapasztalták, hogy a legények mintha nem viseltetnének már azzal a vonzalommal irántuk, mint régebben; azt is kezdték a faluban beszélni, hogy az öreg Zifkovics vidékről akar hozni feleséget fia számára. A leányok megrémültek, hogy elveszítik udvarlójukat, kétségbeestek s tanácsért Koszovics Máriához fordultak, a ki híres volt arról, hogy kitűnő bájitalokat tud készíteni. A vén asszony szívesen állott rendelkezésére a megszemérodott leányoknak és port adott nekik, hogy abból tegyenek a pálinkába; s azt itassák meg a legényekkel. A múlt héten „Szevecsár“ (szerb házi ünnep) volt Lukácsknál, melyen részt vett a két Zifkovics-fiu is. A két leány ezt az alkalmat használta fel s a legényeknek szánt pálinkába nagymennyiségű port tették. A legények este eltávoztak s másnap reggel mind a kettőt halva találták. A boncolásnál megállapították a mérgezést s a két leányt a kuruzsióval együtt letartóztatták.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszéplítő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weiszál, Aradon.

— **Szabadságtéren látható életnagyságu fényképek.** A szabadságtéren, Porter Vilmos Nagy áruházának kirakataiban, jelenleg nagy számban láthatók olyan életnagyságu fényképek, melyek 10 korona vásárlásnál ingyen készíttetnek, csupán a diszes, papírkeretért térítendő meg, mint ismeretes, 3 korona. Ezen képek remekül sikerülnek s igen élethűek. A legszébb ajándékok és emléktárgyak közé tartozik egy ilyen platin brom fénykép, mivel soha elnem múló, maradandó értékkel bír. Ajánljuk azért mindenkinek, hogy Porter Áruházában tekintse meg e képeket. A sok szép kirakat is mindenkit megfog győzni az árak rendkívüli olcsóságáról.

— **x — Tánciskola megnyitás.** Buday Ida tánciskoláját november 8 án nyitja meg. Ajánljuk az érdeklődőknek figyelmébe az erre vonatkozó, lapunk nyilvánterében megjelent hirdetést.

Az özvegy spanyol királyné regénye.

(Udvari leleplezések.)

Arad, október 6.

Az elmúlt héten Európának csaknem összes lapjait bejárta a következő kicsiny, nagyon kevesek által értett távirat, amely Madridban kelt:

Azok az újabb forgalomba hozott híresztelések, amelyek *Mária Krisztina* özvegy spanyol királyné eljegyzéséről, vagy pedig házasságáról szólnak, teljesen alaptalanok s régi, most újra felmelegített udvari pletykák újabb verziói.

Mivel Spanyolország határain ezek az úgynevezett pletykák nem igen terjedtek túl, s legfeljebb Párisban — ahol mindent tudnak és mindenről beszélnek — rebesgették őket a beavatottabbak; a cáfolat sehol nem keltett nagyobb érdeklődést. A világ minden emóció nélkül napirendre tért felette.

Pedig ennek a hírek nagyon érdekes története van. Amit itt a *Mária Krisztina* özvegy spanyol királyné regényéről tudnak, az Magyarország is nagy érdeklődést fog kelteni, mert hiszen XII. Alfonz özvegye s XIII. Alfonz édesanyja osztrák főhercegnő a születésére.

Amit itt az oly régen s oly fiatalon özvegygé lett királynénak a történetéről beszélnek, azt a következőkben mondhatom el:

A spanyol udvarnál a között a sok tanító-mester között, a kit a gyermek Alfonz király nevelése foglalkoztatott, volt egy előkelő családból származó lovag is, névszerint *Ercule de la Escosura*, aki a kiskirályt a lovaglás művészetére oktatta s hivatalosan a „caballerizo“ (lovaglómester) nevet viselte.

Escosura, mint már mondtam, előkelő családból való, szépunokája annak a híres Escosura

Patriciónak, aki nemcsak mint államférfiu, hanem mint író és mint kiváló matematikus is belejegyezte nevét hazája történetébe. Ez az Escosura többször volt miniszter s mint Spanyolország berlini nagykövete fejezte be életét 1878 ban. Az unokája szintén kedvelt embere volt az udvarnak; nem örökölte ugyan híres ősének a kiváló tehetségét, de örökölt tőle más valamit: azt a daliás, férfias szépséget, amelyről az Escosurák nemzetsége mindenkor híres volt.

Escosurának a caballerizói állása nyomán az a tisztesség járt ki, hogy ha a királyi család kocsizni ment, mint garde-du-corps ott lovagolt a királyi kocsi mellett. Azonkívül pedig természetesen mindennap lovagló leckét adott a gyermek-királynak.

Azt beszélik itt, hogy ezeken a lovagló leckéken az özvegy királyné gyakran jelen volt, kritizálni szerelő hangok úgy mondják, gyakrabban is talán a kelleténél, s mint amennyire az államügyek megengedték volna. Elfogulatlan emberek azonban ezzel szemben azt állítják, hogy semmi se igaz abból, mintha a királyné csak egyszer is vitetett volna oda magának a lovaglóliskolába állami okiratokat aláírás végett.

A pletykák, amelyeket előnte előszóval közlőportáltak a spanyol fővárosban, csakhamar nyomdafestéket is láttak. Spanyolország határain kívüli nyomtatott kis röpiratok kezdtek elárasztani a hidalgók hazáját s a szóbeszéd kezdett olyan jelentős s olyan határozott alakot ölteni, hogy végre a *kortés is foglalkozott vele egy interpelláció kapcsán.*

Erneste vicomte, ez a rettegett párbajhős volt az, aki a kormányhoz intézett interpelláció alakjában megkérdezte, hogy igaz-e, hogy ezek a röpiratok a *kormány szubvenciójával jelentek meg?* Erneste fel is olvasott részleteket a röpiratból. Ezekben a részletekben a királyné egyenesen kegyetlenséggel van vádolva a XII. Alfonz emléke iránt. Az író citálja a következő spanyol közmondást:

El muerto al hoyo el vivo al bollo.

Ami magyarul annyit tesz: *A halotté a sir, az élő a kalács.*

Erneste vicomte interpellációjának a közvetlen következménye párbaj lett, ennek pedig Escosura felmentése a caballerizoi tisztség alól. Ami a legnagyobb csendben s minden feltűnés nélkül történt meg.

Mindez kevéssel Alfonz király trónra lépése előtt történt. Hogy azóta mi történt, azt még itt Párisban, a legbeavatottabb helyen sem tudják.

De tény az, hogy Escosura több ízben visszautasított igen brilliáns pártikat, amelyeket fölajánlottak neki. Így legutóbb visszautasította egy nagyon gazdag herceg csodaszép leányának a kezét, pedig a herceg általános feltűnést keltő módon iparkodott a volt caballerizot minden áron a vejévé tenni.

Tudvalevő dolog, hogy az özvegy spanyol királyné közvetlenül a fia trónralépte után külföldi utra indult — a férje halála óta egy pillanatig sem hagyta el még Spanyolországot — s legeslegelőször Bécsnek vette az útját.

Azt beszélték itt, hogy ahhoz az áldott jóságu szívhez vitte ez az út, amely már anynyiszor adta tanujelét, hogy a lelki vonzódás jogait erősebbnek s jogosabbnak ismeri el minden tradicionál s udvari etikettnél.

Annyi bizonyos, hogy bécsi tartózkodása alatt az özvegy királyné érintkezett úgy Hohenberg hercegnővel és Lónyay grófnéval, mint Windischgraetz herceggel s Seefried bárókkal is.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Holttest a csatornában.** A budapesti esküdtsek, először tárgyalván e ciklusban, halált okozott testisértés miatt vont a feleletre *Prekesz János* jégmunkást. *Esévi* január 31-én este Prekesz összeveszett *Csiszár Imre* munkással, akit veszekedés közben pofonütött. Utóbb pedig a földre teperte és csizmasarkával össze-rugdosta, úgy, hogy a szerencsétlen emberben alig maradt élet. Azután Csiszár eltűnt s harmadnap megtalálták a feloszlásnak indult holttestét a rákosi rétek egyik öntöző csatornájában. Noha Prekesz csak annyit ismert be, hogy pofonütötte csiszárt, vad alá helyezték. A mai tárgyaláson *Zsitvay Leo* elnökölt, a közzvadás *Magyar István* dr. királyi ügyész képviselte, védő *Füredi Márton* dr. volt.

Prekesz János vádlott, akit két börtönből kisért az esküdtbirák elé, ma is megmaradt a vizsgálat során tett vallomása mellett, kijelentve, hogy nem érzi magát bűnösnek.

— **Semmi baja sem volt Csiszárral?** — kérdezte az elnök.

— Nem is ismertem.

— Ugyan, hisz tanuk lesznek itt.

A vádlott (siránkozva): Tudom kérem, hogy *sok lud disznót győz.* (Nagy derűtség). De azok nem mondanak igazat. Csak annyi az igaz, hogy Csiszár — akit azelőtt sohasem láttam — arconütött engem, én meg visszaütöttem.

— Aztán miért bántotta volna ő magát?

— Ahogy ott álltam az Erzsébet-királynéuton, ő egy embernek, aki vele beszélt, azt mondta, rám mutatva: Pofonütöm azt a nyálas zsidót! Es hátulról meg is ütött.

— Maga pedig, igaz-e, erre üzöbe vette és a mint ő a kerítésen át egy udvarba menekült, ott elbánt vele? Így mondják a tanuk.

— Mondhatják, de nem igaz.

Az elnök erre a tanukat hallgatta ki. Ítélet valószínűleg holnap lesz.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 6.

Déltőzsde. A buzakinálát jó, a vételkedv jó. Szilárd irányzat mellett 40,000 métermázsza került forgalomba 5 — 7 1/2 fillérig drágább áron. Egyéb gabonának közül rozs és zab 5 fillérrel drágább. Időjárás esős.

Zárlat 12 órakor:

Buza októberre	7.15—7.16
Buza 1903. áprillisa	7.32—7.33
Rozs októberre	6.30—6.31
Rozs 1903. áprillisa	6.38—6.40
Zab októberre	5.78—5.79
Zab 1903. áprillisa	6.05—6.06
Tengeri 1903. májusra	5.59—5.60
Repece augusztusra	11.95—12.05

Zárlat 5 órakor:

Buza októberre	7.16—7.17
Buza 1903. áprillisa	7.30—7.31
Rozs októberre	6.30—6.31
Rozs 1903. áprillisa	6.39—6.40
Zab októberre	5.81—5.82
Zab 1903. áprillisa	6.08—6.09
Tengeri 1903. májusra	5.69—5.61
Repece augusztusra	—

Zárlat 5 órakor:

	korona
Osztrák hitelrészvény	681.50
Magyar hitelrészvény	719.—
Lezámitolóbank részvény	455.—
Rima-Murányi vasmű részvény	492.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény 710.—	710.—
Közúti vasút	622.50
Városi villamos vasut részvény	327.—

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Aradmegye és Aradváros összes állami és magánhivatalainak, intézeteinek, testületeinek, egyesületeinek, gyári és ipari vállalatának, takszövetkezetének és szövetkezeinek, társasköreinek és asztaltársaságainak *vezetőihez* azt a tiszteletteljes kérést intézzük: legyenek szivesek az *Aradi Közlöny* nagy képes naptárának most készülő címtára részére, melyet kiváló gondallal igyekezzünk összeállítani, az illető hivatal vagy egyesület és vállalat tisztikarának (elnökségnek, igazgatóságának, választmányának stb.) szóval *minden alkalmazottjának teljes névsorát* — az állás megjelölésével — *egy hét lefolyása alatt* az *Aradi Közlöny* szerkesztőségének címére megküldeni.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= Fizetéseketelenségek. A bécsi Creditoren Verein a következő fizetéseketelenségről tesz jelentést: Guttman Márkus, Nagy-Mihály. — Komáromy Jenő, Mező-Tegegy. — Pirnitzer Lajos, Kalocsai. — Pick Béla, Szegvár. — Bryda János Bécs. — Bartos Ferenc, Josefstadt. — Moldauer Róza, Stanislau. — Messer Armin, Ujvidék. — Mosk Mózes, Lemberg. — Hüttl Katalin, Granesau

Limbeck János

első magy. kir. szab. érckoporsó-gyára és temetésrendező intézetéből.

Özv. csépai Faragó Istvánné szül. rákosi Boros Izidóra, úgy a maga, testvére, gyermekei, menyei, veje és unokája, valamint a rokonság nevében mélyen szomorodott szívvél tudtja a felejtetlen jó férj, apa, nagypapa, testvér és após

csépai FARAGÓ ISTVÁN,

gróf D'Harcourt Félixné szül. báró Sina Iphigenia kálásai uradalma nyug. jószágfelügyelőjének,

f. hó 6-án reggeli 1/3 órakor, életének 68-ik évében, hosszú szenvedés és a halálkök szentségének ájtatos felvétele után történt gyászosan elhunyt.

A drága halott hült tetemei f. hó 7-én d. u. 3 órakor fogtak a róm. kath. szertartás szerint a halottas házban Széchenyi-utca 7. sz. becsentettni és a felső temetőben örök nyugalomra tételni.

Az engesztelő szent mise áldozat f. hó 8-án délelőtt 9 órakor fog a helybeli főt. Minorita-atyák ideiglenes templomában (Kölcsey-utca) az egek Urának bemutatni.

Arad, 1902. október 6.

Aldás és béke lengjen drága hamvai felett!

Faragó Ödön,
Faragó István,
Faragó Gyula,
Faragó Ilona

férj. Dörner Jánosné,
gyermekel.

Frank Ivánné
szül. Faragó Etelka,
testvére.

Dörner János,
veje.

Faragó Ödönné

Rombay Mariaka,

Faragó Istvánné

Salacz Ilona,

Faragó Gyuláné

Cziffra Ilona,
menyei.

Faragó Pista,

Faragó Magda,

Faragó Gyula,

Faragó Janika,
Dörner Jánoska,
unokái.

Nemzeti színház.

Bérlet 7. sz.

Páratlan.

Kedden, 1902. évi október hó 7-én:

Lotty ezredesei.

Énekes bohózat 2 felvonásban. Irta: Rudyard Stone. Fordította: Faragó Jenő. A dalok szövegét írta: Mezei Jenő.

SZEMÉLYEK:

Daventry Tom	Füredi J.	Pox. tábornok	Győre Alajos.
Harriet, neje	Daroczi Ilka.	Elsie	Garai Ilonka
Dickson John	Polgár S.	Főpincér	Gózon Béla.
Kitty, neje	Juhászé.	Kifutó fiu	Németh J.
Ramajanah	Szabó József.	Egy vendég	Juhász S.
Bibianna Lotty	Rózsa Lili.	Egy rendőr	Tukorai L.
Barley	Sarkadi A.	Piccolo	Kley M.
Esmeralda	Jeszenszky J.	Ruodi	Rethy István.

Kedde este 7 órakor.

NYILTTÉR.*

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

tánciskolámat

folyó évi november hó 8-án, saját tánctermemben megnyitom.

A midőn ezt az igen tisztelt szülők és a táncot tanulni óhajtó ifjúság szives tudomására hozom, egyszersmind tisztelettel megemlítem, hogy tánciskolámban

diák, hivatalnok, kereskedő és gyermek
colonnekat

fogok szervezni.

Beiratások eszközölhetők lakásomon, Teleki-utca 5. szám alatt.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve vagyok

tisztelettel:

Buday Ida,

1743

okl. táncitanító, Teleki-utca 5.

(Kéretik csemetni.)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtetlen férjem illetve édes atyánk temetésénél gyászunkban osztozkodni kegyesek valának, de különösképen kartársainak ez uton mondunk hálás köszönetet, egyben nem mulaszthatjuk el Csutak Károly temetés-rendező urnak is köszönetünket nyilvánítani azon ildomos és kegyetlenség bábánmódért, melyben drága halottunkat részesítette.

Arad, 1902. október hó 5-én.

Özv. Petőcz Lászlóné
és családja.

Jó órákat olcsón

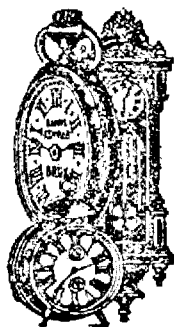
küld 3 évi irásbelli jótállás mellett privat vevőknek

Konrad János

óragyára,
aranyárak kivitelű háza

BRÜX, 270 sz. (Csehország).

Jó nickel rem. óra frt 3.75.
Valódi ezüst rem. óra " 5.80.
Valódi ezüst lánc frt 1.20.
Nickel ábraszto óra " 1.95.

Czegem a cs. és kir. birodalmi ezimrel van kinttette, számtalan arany, ezüst kiállítási érem, valamint ezernyi elismerő levél van birtokomom. 1893

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

NAPIREND.

Oktober 7. Kedd. Róm. kath. naptár: Agost. — Protestáns naptár: Amália. — Görög-keleti naptár (szeptember 24.): Tekla szüz. — A nap két 5 óra 52 perckor, nyugszik 5 óra 10 perckor. — A hold két 11 óra 23 perckor, nyugszik 8 óra 43 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereky-muzeum helyisége mellett Bőstereom.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, enyhébb, nyugaton sok hegyütt csapadék.

MINDEN HOLGYNEK
SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A
FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsiros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Par napi használat után megszüntet szeplőt májfoltot, bőrtakát (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Massazsához használva eltünttet redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, a melyek czimeres védjegyemmel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona.

Margit szappan 70 fillér.

Margit poudert 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és droguerlában.

Apátfalván: Tar Imre, Battyány: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenő: Pintér Ferenc, Boros-Sebesen: Zanger Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csémón: Berkes Armin, Elekén: Ifj. Pekker István, Földékon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Gyorokon: Masznyik Dániel, Kis-Jenő: Bayer György, Kevevemen: Schlögl Pál, Kunágotán: Fejes Lajos, Kurticon: Hackenberger László, Medgyesgyházán: Kelecsényi Ferenc, Mező-Kovácskán: Szabady Viktor, M.-Radán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzócs Adam, Nagy-Zerinden: Vály Géza, Ó-Pécskán: Roksztin János, Pankotán: Posevitz Gusztáv, Pityvaroson: Szabados József, Székelyváron: Fromm D. Traugott, Símandon: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Tanczon: Kuniz János, és Új-Aradon: Ternaő Gőza urak gyógyszerárakban.

Rozsnyay-féle

chinin czukorka, chinin csokoládé

patykoszorozott készítmény.

gyermeknek láz, hidegletés, váltóláz ellen kitűnő sikerrel alkalmazható. Nem keserű! Csak akkor valódi, ha a csomagoló papiroson Rozsnyay Mátyás névalírása olvasható.

Fenyő illat.

Különösen alkalmas a szoba levegőjének felfrissítésére és tisztítására

Egy üveg 1 kor. 50 fillér.

Hasis-Colloidium.

Kitűnő, minden másszert felülmuló hatású tyukszem és bőrkeményedés ellen.

Egy üveg ára 70 fillér.

Kitűnő minőségű likőr eszenciák, melynek segítségével pár perc alatt zamatos, finom likőrt készíthetünk.

Barack
Anizette
Benedictine

Cacao blanc
Chartreuse
Curacao

Cseresznye
Marasquino
Kávé

Császárkörte
Vanília
Zeller

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerárakban

Aradon, Szabadság-tér.

Telefon 322.

Első rendű hasított
Tölgy
szőlőkarók

6 és 7 láb hosszúságban kaphatók a legjutányosabb árban a ter-
novai állomáson.

Klein B. Vilmos

Arad Petőfi-utca 1. sz.

A karók kocsi-
val is elvihetők a
a tauczi országút melletti rak-
tárból.

**Zálogczédu-
ákat,**

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-
tárgyakat készpénz fizetés mel-
lett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legol-
csóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438

Hirdetés.

**Magyarád hegyközség előjáró-
sága** ezúton tudatja, hogy az általános szüret
**folyó évi október hó 16-án kezdő-
dik,** és hogy jó minőségű borra van kilátás.

A hegyközség egyes tagjainál kitűnő minő-
ségű zöld ojtvány is kapható.

Popescu János

1741

h. elnök

1055—1902. I. számhoz.

Hirdetmény.

A földmivelésügyi m. kir. Minister ur őnagyméltósága az
1902. évi szeptember hó 27-én kelt 55429—VI./2 számú ren-
deletével a Nagy-Kamarás telepes községben épített iskola be-
rendezésének beszerzését 3103 korona 20 fillér összeg erejéig
engedélyezte.

A fentemlített munkák kivitelének biztosítása céljából
az **1902. évi október hó 20-ik napjának délelőtt 10 órájára** az
aradi kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt
ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi mun-
kát és szállítás végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt
ajánlataikat (az ajánlati költségvetéssel együtt) a kitűzött nap
d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igye-
kezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe
nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedé-
lyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet
és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hiva-
tálnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők
Kelt Aradon, 1902. évi október hó 4-én.

1738.

M. kir. államépítészeti hivatal.

5966—1902. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint
telkv. hatóság közhírré teszi, hogy
Dengl Rezső végrehajthatónak, Hof-
städter János végrehajtást szen-
vedő elleni 30 korona 40 fillér tő-
kekövetelés és árulékai iránti vég-
rehajtási ügyében az aradi kir.
törvényszék területén lévő Szt. Le-
ányfalvi községben fekvő a 65
számu telekkönyvben A I. + 1.
alatt foglalt ingatlanra az árve-
rest 840 koronában ezennel meg-
állapított kikiáltási árban elren-
delte, és hogy a fentebb meg-
jelölt ingatlanra az 1902 évi októ-
ber hó 23 ik napján délelőtt 10
órákor Szt. Leányfalva községben
megtartandó nyilvános árverésen a
kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoz-
nak az ingatlan becsárának 10% át,
vagyis 84 koronát készpénzben,
vagy az 1831. LX. t. cikk 42.
§-ában jelzett árfolyammal szá-
mitott és az 1881. évi no-
vember hó 1-én 3333. sz. alatt
kelt igazságügyminiszteri rende-
let 8. §-ában kijelölt óvadékké-
pes értékpapirban a kiküldött
kezőhöz letenni, avagy az 1881.
LX t. cz. 170. §-a értelmében a bá-
natpénznek a bíróságnál előleges
elhelyezéséről kiállított szabály-
szerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1902 évi július
hó 31-ik napján. Az aradi kir. tör-
vényszék, mint telekkönyvi ható-
ság.

Zubor,

kir. tvszki bíró.

1742

Ezt tessék olvasni!!

Néhány nyilatkozat a bel- és külföldről — egy pártolásra méltó aradi gyártmányról:

Knéz, 1902. ápr. 21.

Meer Mór és fia festékkereskedésének
Aradon.

*Az amerikai lakkal teljesen meg vagyok
elégedve, mert még a legnevesebb időben is
legkésőbbben egy óra alatt megszárad és a
lábnyoma nem látszik meg rajta; szóval a
hirdetésben nem ígér sokat.* Tisztelettel

Wrede György,
plébános.

(Németből fordítva.)

T. Meer Mór és fia uraknak

Arad.

Kérem nekem ismét 5 kilót az Önök
kitűnő padló lakkjuktól küldeni, gondolom,
hogy a középszínűből volt.

Graz, 1902. márc. 11.

Arming Fanny
kapitány özvegye.

(N metből fordítva.)

Meer Mór és Fia uraknak
Aradon.

Szíveskedjenek legsürgősebben 200
kgr. amerikai padló-lakkot és pedig 100
kgr. 1 est és 100 kg. 2-est cimemre
küldeni.

Midőn kérem, hogy csak a szokott jó
minőségben küldeni sziveskedjenek, elvá-
rom mielőbb szállítási értesítéseket és
jegyzek

Sarajevo, 1902. szept. 5.

Kiváló tisztelettel
Steiner Jakab.

Kapható:

**3 szép színben I Ko. tiszta sulyt
tartalmazó üvegekben I kgrot
I forintért**

Temesvár, 1902. III/24.

Meer Mór és Fia festékkereskedő cégnek
Arad.

Szíveskedjenek cimemre postafordul-
tával az Önök által feltalált s többszöri hasz-
nálat után kitűnőnek bizonyult 3 üveg
szobapadló-lakkot küldeni (világos sárga.)

Dr. Szentkláray Jenő,
apátkanonok.

(Németből fordítva.)

T. Meer Mór és Fia uraknak

Arad.

Kérünk részünkre 10 kiló amerikai
padló-lakkot, sötét sárga színűt, a volt mi-
nőségben küldeni.

Weissenbach, (Felső-Ausztria) 1902.
április 1.

Rötzer és Antosch.

Meer Mór és Fia

festéküzletében, Aradon.

Kölcsey-egyesület
Aradon

NEUMANN M.

férfi-, fiu- és gyermek-ruha telepe
ARADON,
Andrássy-tér, a Fehér Kereszttel szemben.

csász. és kir. udvari szállító

Dusan felszerelt raktár az elősmert legjobb minőségű készárúban.

1502

Mérték szerinti megrendelések kifogástalan kivitelben készíttetnek.

Szabott árak.

Alapított 1845.

Telefon szám 457.

Szabott árak.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Eladó!

Az új fűtőház bejáratával szemben, egy közel 1000 □-öles gyümölcsös kert, szabad kézből eladó. Bővebbet Zsidó temető-utca 3. szám alatt. 1789

Elköltözés miatt

november elsejére, esetleg előbb, kiadó egy utcza lakás 4 szoba, mellékhelyiségek és kerttel. Bővebbet Kápolna utca 21. 1721

Eladó ház.

Dezső-utca 1/a. számú félemeletes uri lakház szép kerttel előnyös áron eladó. Ugyanott két szoba, előszobával s minden hozzátartozóval kiadó, egy szoba, esetleg butorozva is, mely igen alkalmas tiszt urak részére. Bővebbet a háztulajdonosnál. 1724

Egy jó házból való

kisasszony állást keres mint házi kisasszony. Kizárólag jó bánásmód, esetleg fizetés nélkül — mert naponta két szabadórát kíván, tanulmányai befejezésére. Kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik eddigi működéséről, mint nevelőnő. Ajánlatok „házikisasszony“ cím alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 1740

Megvételre keresek

a belvárosban forgalmasabb utcában egy kisebb házat vagy telket kedvező fizetési feltételek mellett ajánlatok kedvező fizetéssel és árjegyzéssel „Kedvező“ címen a kiadóhivatalba kéretnek. 1725

Eladó

egy szép új ház,

mely még 14 évig adómentes és jól jövedelmez, hozzá szép udvar és kert igen kedvező lefizetési vételár mellett olcsó áron szabad kézből

azonnal eladó

és november 1-ére a lakással együtt elfoglalható. — Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál Hona-utca 2. sz. 1735

Saját gyártmányu

elősmert jó szerkezetű

Borpréseket,

Borszivattyukat,

Szőlő zuzókat

ajánlanak

1726

Solymos testvérek

gépgyár, vas- és fémöntőde

Arad, Kölcsey-utca 6--7.

Vb. Ladányi László aradi kereskedő csődtömegéhez tartozó és a csődleltár 754—755., 757., 759—772., 774—775., 778., 780—794., 796—809., 813—815., 817., 819., 821—823., 825., 828., 830., 833—836., 838—840., 844—845., 847—852., 854—855., 857—860., 863—870., 872—875., 877.—879., 882—890., 892—896., 898., 905—907., tételei alatt felvett üzleti követelések eladók.

Az eladás tárgyában értekezhetni lehet f. hó 15-éig dr. Szegő Hugó ügyvéd, csődtömeggondnokkal (Kölcsey-utca I. sz. a.) 1744

Szabó üzlet.

Van szerencsénk Aradváros és környéke uri közönségének becses tudomására hozni, miszerint

Aradon, Szabadság-tér 3. sz. ház I-ső emeletén egy, a modern igényeknek megfelelő

uri-szabó üzletet

nyitottunk.

1731

Elvállaljuk őszi öltözékeknek a legújabb divat szerinti elkészítését jutányosan, szolid, elegans és pontos kivitelben.

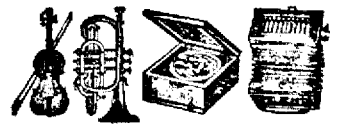
A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, vagyunk kiváló tisztelettel

Martits és Pak.

Spiritus-izzólámpa. Minden régi petroleum lámpa átalakítható a szabadalmazott **spiritus-gázegővel izzólámpává.** Ára a teljes készüléknek (csomagolás és bérmentes küldés 1 kor. 50 fill.) **7 kor. 50 fill.** Külön elsőrendű transparenens izzótest 12 drb. **4 korona 50 fillér.** Képes árjegyzék ingyen. 1720

M. STEIN
Berlin W. Bülowstrasse 95/b.

|| Vámmentes szállítás!

C. G. Schuster jun.

nagy hangszergyára

Markneukirchen,

(Szászország.)

1717

Alapított 1824. évben.

519. számú hangszer katalogus ingyen.

Cserét engedélyez.

|| Számos elismerő okirat Ausztria-Magyarország minden részéből.

Villanyos házi csengő
bevezetést,

Villanyos házi csengő
javítást,

Villanyos csengő
évi jókarban tartást,

Házi telephon
szerelést szakszerűen és jutányosan készít

1732

Kalmár József

villanyműszerész, kerékpár és varrogépraktár és javító műhelye

ARAD, Salacz-utca 2.

STERN M. A.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos
női-felöltő áruháza.

Nagy választék a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Ujdonságok naponta érkeznek.

2502

ALAPITTATOTT 1875.

TELEFON 238.